

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nrul de DuminecĂ
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru RomĂnia și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mĂnia și strĂinĂtate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
DeĂk Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ăna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Imperialismul unguresc la guvern.

Imperialismul unguresc a ajuns la cĂrma statului nostru. Cea mai nouĂ ordonanțĂ a lui Apponyi dovedește aceasta. Nu voim sĂ spunem cĂ tendința de maghiarizare abea acuma ar fi ajuns sĂ stĂpĂneascĂ politica guvernelor noastre, dar pĂnĂ acuma ele cĂu-
tau sĂ tĂgĂduiascĂ și sĂ ascundĂ aceastĂ tendințĂ. PĂnĂ acuma șovinismul agresiv, tendința pe fațĂ de-a maghiariza a fost tot-
deauna acoperitĂ și drapatĂ cu ăngrijire, pentru a induce mĂcar strĂinĂtatea ăn eroare. Apponyi gĂsește de cuviințĂ sĂ arunce și
aceastĂ ultimĂ mascĂ.

Pentru aceea el dispune ăn noul sĂu or-
din-circular cĂtre toate comisiile administra-
tive ale comitatelor, cĂ activitatea ănvĂțĂto-
rului nu trebuie sĂ fie numai lipsitĂ de ne-
patriotism, ci ea trebuie sĂ fie cĂlĂuzitĂ de
duhul național unguresc. FațĂ de trecut, ă-
ceasta ănseamnĂ un nou pas ănainte ăn po-
litica guvernului unguresc. PĂnĂ acuma el
ne cerea un ce negativ, lipsa de nepatrio-
tism, acuma el cere ăn mod pozitiv națio-
nalismul unguresc.

CĂnd ăn sĂnul unui popor, un curent po-
litic se ăntĂrește cucerind spiritul public, el
trebuie sĂ ajungĂ la guvern. Pentru aceea
Apponyi, celebrul »evoluționist« socotește,
cĂ a sosit timpul cĂnd imperialismul un-
guresc, ăntocmai ca și kossuthismul, este
guvernamentabil.

Dar Apponyi uitĂ sau nu cunoaște un

lucru. Sentimentul național al popoarelor
nemaghiare nu s'Ă dezvoltat ăn raport ăn-
vers cu cel unguresc, el nu a scĂzut pe
mĂsura ce a crescut cel unguresc.

Cu o temeritate cinicĂ, cu o ăndrĂznealĂ
fĂrĂ seamĂn, el ăntinde mĂna ca sĂ ia
tot ce avem mai sfĂnt și mai scump: sen-
timentul nostru național. Și ce ne ămbie el
ăn schimb? Bani, ajutorul bĂnesc al statului.
NiciodatĂ nu s'Ă vĂzut un guvern, o poli-
ticĂ mai cinicĂ și mai imoralĂ decĂt acea-
sta, de-a voi sĂ facĂ sĂ amuțescĂ o direcție
politicĂ, un curent popular prin bani, de-a rĂs-
cumpĂra un lucru de ordin moral, sentimentele
noastre naționale, pe bani. Atentatul acesta
este o insultĂ supremĂ la adresa tuturor
ănvĂțĂtorilor noștri, cĂci el presupune, cĂ ei
ăși vor vinde pe parale partea cea mai
sfĂntĂ a sufletelor lor: sentimentul lor na-
țional.

Dar mĂsura aceasta dovedește ăn acelaș
timp cĂt de rĂu stĂ chestia maghiarizĂrii.
Guvernele ungurești au ăncercat ăn timp de
40 de ani toate mijloacele cu putințĂ pen-
tru a ne ănvinge și nici unul nu a dus la
isbĂndĂ. CĂt de rĂu trebuie sĂ fi ajuns
cauza maghiarizĂrii cĂnd el aleargĂ la cel
din urmĂ refugiu, la mijlocul cel mai mur-
dar și cel mai josnic, la culmea imoralitĂții
de-a cumpĂra sentimentele pe bani!

DacĂ nici un singur semn de bine nu
ne-ar ăndreptĂti la o nĂdejde bunĂ ăn vii-
torul nostru — singur ordonanțĂ lui Ap-
ponyi ar trebui sĂ ne redea curajul și op-
timismul pierdut.

Da, par'cĂ nici nu ne dĂm seama de pu-

terea noastrĂ, de progresele pe cari le facem
și un ministru unguur trebuie sĂ vie sĂ ne
descopere desnĂdejdea sa spre a ne ăncurajĂ
pe noi. CĂnd lupta a ajuns ăn faza aceasta,
nu mai este nimic de temut, dimpotrivĂ
avem toate motivele de a ne oțĂri și mai
mult ăn luptĂ.

Apponyi ne declarĂ rĂșboiu și ar fi un
semn de lașitate ca sĂ mai continuĂm a
ăngĂdui nepĂșĂtori atacurile sale. Șovinis-
mului unguresc sĂ-i opunem șovinismul ăn-
transigent al sentimentelor noastre naționale.
Nu este de-ajuns ca fruntașii noștri sĂ ăntre
ăn luptĂ. Trebuie sĂ ne angajăm ăn acest
mare și crĂncen rĂșboiu cu toții fĂrĂ deo-
sebite de general sau ostaș. Este vorba de
cel mai mare și mai sfĂnt drept al nostru,
dreptul de-a trĂi, de-a ființĂ ca naționalitate,
un drept pe care potrivnicii noștri ăl tĂgĂ-
duesc.

Fiecare romĂn sĂ se simtĂ dator de-a con-
tribui cu ceva la ăntĂrirea și ănvederarea senti-
mentului nostru național. ăn orice ămpreju-
rĂri ale vieții el trebuie sĂ-i afirme senti-
mentele sale și romĂnismul sĂu și sĂ cearĂ
respectarea și recunoașterea lui pe toate
tĂrimurile vieții publice și sociale. Nu este
oare acelaș pĂcat național de-a vorbi un-
gurește ăntr'un local public ori a juca *csĂrdĂs*
la o petrecere?

SĂ opunem maghiarizĂrii prin școalĂ, ro-
mĂnizarea ăn viațĂ publicĂ și particularĂ.
Aceasta este singura noastrĂ scĂpare. SĂ
ăndreptĂm tot ce stricĂ școala maghiarizatĂ,
sĂ lucrĂm ăn direcție contrarĂ ei și sĂ pa-
ralizĂm toatĂ acțiunea ei dezastroasĂ. SĂ

Bubico...*)

NouĂ ciasuri nouĂ minute... Peste șase mi-
nute pleacĂ trenul. Un minut ăncĂ și se ăchide
casa. Repede-mi iau biletul, ies pe peron, alerg
la tren, sunt ăn vagon. Trec de colo pĂnĂ colo
prin coridor, sĂ vĂd ăn care compartiment aș
gĂsi un loc mai comod. Aci. O damĂ singurĂ
și fumeazĂ, atĂt mai bine! Intru și salut, cĂnd
aud o mĂrĂiturĂ și vĂd apĂrĂnd dintr'un paneraș
de lĂngĂ cocoana capul unui cĂțel lĂtos, plin de
funde de panglice roșii și albastre, care ăncepe
sĂ mĂ latre ca pe un fĂcĂtor de rel, ăntrat noap-
tea ăn iatacul stĂpĂnei sale.

— Bubico! zise cocoana... șezi frumos, mamĂ!

— Norocul meu, gĂndesc eu, sĂ trĂiesc bine!
Lua-te-ar dracul de jĂvrĂ!

Bubico se liniștește puțin; nu mĂ latrĂ: ăși
retrage capul ăn paneraș, unde ăl acopere iar
cocoana cu un tartĂnaș de lĂnĂ roșie, dar tot
mĂrĂie ănfundat.

Eu, foarte plictisit, mĂ lungesc pe canapeaua
din fațĂ cocoanei și ăchid ochii. Trenul a
pĂrnit.

Prin coridor umblĂ pasageri și vorbesc. Bu-
bicĂ mĂrĂie ărțĂgos.

— Biletele, domnilor! zise conductorul ăntrĂnd
cu sgomot ăn compartimentul nostru.

Acum Bubico scoate capul foarte sus și vrĂnd
sĂ sarĂ afarĂ dela locul lui, ăncepe sĂ latre și mai
grozav ca ădineaoari.

*) ăn legĂturĂ cu foiletonul nostru de dĂunĂzi despre
dl Caragiale, publicĂm azi bucata asta minunatĂ a mare-
lui nostru artist prea puțin cetit și gustat la noi ăn Un-
garia.

Eu ăntind biletul meu conductorului care mi-
l perforazĂ. Conductorul face un pas cĂtre co-
coana, care-și cautĂ biletul ei ăn sĂculețul de mĂnĂ,
pe cĂnd Bubico latrĂ și chelĂie desperat, smucin-
du-se sĂ iasĂ din paner.

— Bubico, zise cocoana, șezi mumos, mamișo!
Și ăntinde biletul.

CĂnd mĂna conductorului și-a terminat treaba
și iese, cucoana ăși ănvălește favoritul mĂngĂiĂn-
du-l »mumos«; eu mĂ lungesc la loc ănchizĂnd
ochii, pe cĂnd Bubico mĂrĂie ănfundat, ca tuncelul
care se tot depĂrteazĂ de-pĂ trecerea unei gro-
zave furtuni.

Acum nu se mai aude de loc. Dar auz fĂșiitul
unui chibrit: cucoana ăși aprinde o țigaretĂ...
ĂncĂ nu mi-e somn. De ce n'Ăș aprinde și eu una?
A! de grabĂ sĂ nu pierd trenul, am uitat sĂ-mi
iau chibrituri. Dar nu face nimic... S'Ă rog pe
mamișĂ lui Bubico... Scot o țigaretĂ, mĂ ridic
și dau sĂ mĂ apropiu de cucoana. Dar n'Ăpuc
sĂ fac bine o mișcare, și Bubico scoate capul
lĂtrĂndu-mĂ mai curios decĂt pe conductor: latrĂ
și chelĂie și tușește și...

— Bubico, zise cucoana, șezi mumos, mami-
șico!

— Lovi-te-ar jigodia, potaia dracului! zic ăn
gĂndul meu. N'Ăm vĂzut de cĂnd sunt o jĂvrĂ
mai ăntipaticĂ și mai scĂrboasĂ... DacĂ aș putea
i-Ăș rupe gĂtul.

ăn sbierĂtele desperate ale lui Bubico mamișica
imi dĂ s'ăprind.

Eu ăi mulțumesc și m'Ășez ăn locul cel mai
depĂrtat din compartiment de teamĂ cĂ n'Ăm sĂ
mai pot rezistĂ pornirii și am sĂ-i trag la cap
cĂnd și-l mai scoate din paner.

— FrumusețĂ cĂțel aveți, zic eu cucoanii,
dupĂ cĂteva momente de fĂcere: dar rĂu.

— Aș, nu e rĂu, zise cucoana, pĂnĂ se ăn-
vĂțĂ cu omul; dar nu știți ce cu minte și fidel
este, și deștept! Ei bine! e ca un om, frate!
doar cĂ nu vorbește...

Ăpoi cĂtre paner, cu multĂ dragoste:

— Unde-i Bubico?... Nu e Bubico!...

Din paner se aude un miolĂit sentimental.

— SĂ-i dea mama bĂiețelului zĂhĂrel?... Bu-
bico! Bubi!

BĂiețelul scoate capul cu panglicute... MamișĂ-l
degajeazĂ din țoalele ăn care dospește ănfĂșurat
și-l scoate afarĂ. Bubico se uitĂ la mine și mĂ-
rĂie ăn surdinĂ. Eu, apucat de grozĂ la ideia
cĂ nefericitul ar ăncercĂ sĂ mĂ provoace, zic
cucoanei:

— Madam! pentru Dumnezeu, țineți-l sĂ nu
se dea la mine! eu sunt nervos; și nu știu ce
aș fi ăn stare... de fricĂ.

Dar cucoana luĂnd ăn brațe pe favorit și
mĂngĂindu-l cu toatĂ duioșia:

— Vai de mine! cum crezi dĂ... Noi? sun-
tem bĂieți cuminți și bine crescuți... Noi nu sun-
tem mojiți ca Bimarck.

— Ha? zic eu.

— Bismark al ofițerului Papadopolinii.

DĂndu-mi aceastĂ explicație, cucoana scoate
din sĂculețul de mĂnĂ o bucĂțicĂ de zahăr:

— Cui ăi place zĂhĂrelul?...

Bubico fĂcĂnd pe bancĂ sluj frumos, cu toatĂ
clĂtinĂtura vagonului:

— Ham!

SĂ-i dea mamișica bĂiatului zĂhĂrel?!

Bubico:

dovedim ministrului că toată sfortărea lui caraghioasă este zadarnică și disperată. Să-i arătăm că sentimentele noastre naționale nu s-o marfă de vânzare și că nu sutele sale de mii, dar nici bugetul întreg al Ungariei cu al său un miliard și jumătate nu-i va ajunge spre a ne cumpăra sentimentele.

Și-atunci el și ai săi se vor convinge că toată legea lui este o lovitură cumplită — care ne va întări. Căci dacă vom primi chiar banii lui Apponyi, sentimentele noastre naționale nu ni-le vom lăpăda ci ni-le vom întări tocmai cu ajutorul lor.

O aniversară. *Di Gh. Pop de Băsești, veneratul președinte al comitetului național va serba la 18 August a 80-a aniversară a nașterii sale.*

Cu aceasta ocazie, după cum aflăm, mai mulți fruntași se vor întruni spre a aduce omagii iubitului prezident la Băsești, unde se vor da mari serbări populare.

Conferința națională. Confrații dela »Lupta« ocupându-se cu articolul nostru prin care ceream convocarea imediată a conferinței naționale, zic că nu înțeleg graba noastră de a cere conferința, când știam tot atât de bine ca dânșii că s'au luat măsuri pentru convocarea comitetului național chemat să hotărască în această chestiune.

Răspundem confrăților, dintăiu, că noi știam în orice caz mai rău ca dânșii, pentru că nu știam nimic, despre convocarea comitetului, și articolul din chestiune exprimă numai dorința noastră, care socotim însă că izvoarește din una obștească; al doilea, chiar de aveam cunoștință despre convocarea comitetului, era poate numai un motiv mai mult să publicăm articolul și să cerem convocarea conferinței comitetului, despre care confrății noștri autorizați nu ne spun că se întrunește spre a hotărî convocarea ei, ci numai că »e chemat să hotă-

rască în aceasta chestiune«, ceea ce știm și noi.

Prin urmare nu putem decât să ne bucurăm că am sosit la vreme cu articolul tocmai în preajma întrunirii comitetului, care are prin urmare ocazie să ție cont și de glasul acesta, dacă va voi.

Cât privește acuza indiscreției, pe care confrății zic că am fi săvârșit-o, ei ne rămân datori cu dovada cum anume am săvârșit aceasta indiscreție prin simplul fapt că am lansat o idee.

Acuzațiile lui Bánffy. Intr'un interview acordat unui ziarist, baronul Bánffy, aduce acuzații grave ministrului-președinte Wekerle, pe care-l face responsabil pentru încurcăturile croate și naționaliste.

— Il acuz pe Wekerle — a zis eminentul bărbat de stat al ungarilor — pentru că a bagatelizat chestia și n'a fost inițiat în materie.

El, inițiatul în materie, servește apoi și cu sfaturi guvernului, pentru a ieși din impasul croat. Și anume, să vedeți cu ce sfaturi:

— *Eu nu cred suficiente măsurile guvernului pentru înfrângerea răscoalei, căci ceea ce se petrece dincolo de Drava, este, deși fără sânge o răscoală. Răscoale nu se pot sufoca, ținând cont de paragrafe. Trebuie încercate, ca apoi să putem pacifica. Stările de acolo nu se pot aduce în ordine cu mijloace pașnice, și mai puțin cu factorii de-acolo. Trebuie folosite mijloacele puterii. E foarte greșită părerea lui Wekerle, pe care și-a exprimat-o în răspunsul dat lui Rakovszky, că banul să tranșeze în Croația conflictele croate. Aceasta e chestia statului ungar și ea trebuie rezolvată cu puterile statului. Dacă e posibil, în cadrele legii XXX din 1868, iar dacă astfel nu e posibilă rezolvirea trebuie făcut tot și afară de cadrele legii, până se va restabili ordinea. Aceasta e cazul extremului pericol politic. Fără amânare trebuie început lucrul, pentru că situația e foarte periculoasă.*

Cine nu recunoaște în ineptiile acestea mentalitatea care a guvernat 4 ani nenorocita această țară, cu acestea foarte simple teorii de guvernare: neținând cont de paragrafe. De ce ar fi aceasta un privilegiu numai al țarului Rusiei și nu s'ar putea servi de el și vice-regii ungarilor?

La sfârșitul interviewului Bánffy totuș a spus ceva, care este totodată un semn, că grandomania ungurească începe deja să bată în retragere. Iată ce a zis oracolul lor:

— Ham! ham!

Și apucă bucățița de zahăr și începe s'o ronție. Cicoana scoate din alt săculeț o sticlă cu lapte, din care toarnă într'un păhar; apoi:

— Cui îi place lăptic?

Bübico, lingându-se pe bot:

— Ham!

Să-i dea mămișica lăptic băiatului? Bübico impacient:

— Ham! Ham!

— Ah! suspin eu în adâncul gândului; lua-te-ar hengherul, Bübico!

Dar cucoana apropie păharul aplecat de botul favoritului, care începe să lăpăie, și lăpăie, și lăpăie până când un pasager se arată la ușa compartimentului nostru, uitându-se înăuntru. Bübico se oprește din lăpăit și se pornește să latre ca o fiară, cu ochii holbați și mușcând în sec și clăușnind din dinți, și tușind și...

— Vede-te-aș la Babeș jigăraie îndrăcită! gândesc eu, și prin mîntea mea încep să treacă fel de fel de idei, care de care mai crudă și mai infamă.

Pasagerul s'a retras dela geam. Bübico s'a potolit. Cicoana toarnă iar lapte în păhar și bea și domniaei. Eu simț cum mă năvălesc, din ce în ce mai irestibile ideile negre.

— Apropo zic eu, madam, vorbești adineaori de Bismark... al...

— Al ofițerului Papadopolini...

— Ei! ce e Bismark?

— Un dulău de curte... Eră să mi-l omoare pe Bübico... Papadopolina are o cățelușe, Zambilica, foarte frumoșică, șade alături cu mine; suntem prietene; și dumnealui (arată pe Bübico)

curte teribilă! (către Bübico). Craiule!... (către mine). Mizerabiliă de servitoare, o dobitoacă! i-am spus, când l'a dus afară de dimineață — că nu știi ce curat e! — zic: »Bagă de seamă să nu scape, să se ducă la Papadopolina, că-l rupe Bismark... dulăul ofițerului, care șade cu chirie, la ea (tușeste cu mult înțeles). Eu nu știu ce făceam până acasă, când auzii afară chelălăituri și țipete... Strig! »Bübico! Bübico! unde e băiatul?!« Aierg... Mi-l aducea dobitoaca pe brațe; d'abia îl scosese ea și Papadopolina și soldatul ofițerului din gura dulăului. Ce să-l vezi? tăvălit leșinat și moale ca o cârpă, Zic: »Vai de mine! moare băiatul!« Stropește-l cu apă! dă-i cu odicolon la nas!... Ce-am pățimit, numai eu știu... Două săptămâni a zăcut... Am adus și doctor. Dar înfășit slavă Domnului a scăpat... (către Bübico). Mai merge la Zambilica băiatul?

— Bübico:

— Ham!

— Să te mănânce Bismark... craiule!

— Ham! Ham!

Și sare de pe bancă jos în vagon și apucă spre mine.

— Cucoană! strig eu ridicându-mi picioarele; eu sunt nevricos, să nu se dea la mine, că...

— Nu, frate! zice cucoana, nu vezi că vrea să se împrietenească? Așa e el; numai decât simte pe cine-l iubește...

— A! zic eu având o inspirație infernală: a! simte pe cine-l iubește!... vrea să ne împrietenim?... Bravo!...

Și pe când cățelul se apropie să mă miroasă, iau un pachetel de bomboane, pe care le duc în

— Fără amânare trebuie tranșate lucrurile, pentru că situația este foarte primejdioasă. Cu atât mai mult cu cât aspirațiile croaților cresc sprijinite de austriaci și în favorul lor. Planurile »Marei-Austrii«, cari au în Austria cu mult mai mulți aderenți, decât ar presupune cineva aici, sunt bucuroși sprijinite de croați și de naționalități, pentru că naționalitățile sunt în curat cu împrejurarea, că până se realizează tendințelor lor, federalismul s'ar întemeia însă tocmai pe ele, căci cei de dincolo ar vrea să facă federațiune după rase. Altă situație însă nu se va putea crea nici după apunerea dualismului. Tendința de a nimici dualismul mână numai apa la moara Marii-Austrii. În Austria acesta ște ecoul la principiile de independență ale kossuthiștilor.

Ordonanța lui Apponyi. Ministrul cultelor și instrucțiunii publice contele Albert Apponyi a trimis, precum am anunțat și ieri comisii, administrative o îndrumare în chestia executării articolului de lege 27 din 1907 (legea nouă școlară) despre referințele de drept ale școalelor elementare, cari nu sunt de stat, și despre competențele învățătorilor poporali, comunali și confesionali. Indrumarea constă din șapte capitole și e provăzută cu adausuri. Ministrul urmărește cu legea și cu ordonanța, următorul scop:

»Pe când învățătorii poporali ajung în situație mai bună materială prin ajutorul de stat, ce li-se dă în urma dispozițiilor legii din munificența statului și pe când situația de drept a postului învățătoresc și servirea sistematică a competențelor învățătorului e asigurată, învățătorii nu au să fie îndemnați numai la îndeplinirea conștiințioasă a datorințelor lor și la apărarea fără întrerupere a simțului de alipire față de patrie, dar au să stea și sub controlul necesar în activitatea lor; și pe de altă parte din fiecare școală și din fiecare cerc de activitate învățătoresc nu numai să se excludă orice umbră de nepatriotism, dar și în mod pozitiv să se asigureze supremația spiritului național maghiar în toate instituțiunile noastre de instrucție populară«.

Voiți scop mai sublim decât acesta? Numai să nu se culeagă alte roade pe urmele seminței contelui Apponyi!

provincie la un prieten; îl deschid, scot un bombon, și, întinzându-l în jos, cu multă blândețe:

— Cuțu, cuțu! Bübico băiatul! Bubi!

Bübico, dând din coadă, se apropie mai întâi cu oarecare sfială și îndoință, apoi încurajat de blândețea mea, apucă frumos bombonul și începe să-l clefăiască.

— Vezi v'ați împrietenit! zice cicoana cu multă satisfacție de această apropiere.

Apoi îmi spune genealogia favoritului: Bübico este copilul lui Garson și al Gigichii, care eră soră cu Zambilica a Papadopolinii. Ceea ce, care va să zică, însemnează că Zambilica este mătușă lui Bübico după mamă.

În timp ce cucoana îmi povestește eu înfrânându-mi aversiunea și desgustul în favoarea unui scop înalt, întrebunțez cele mai înjositoare mijloace spre a intra în bunele grații ale nepotului Zambilichii. Și 'n adevăr, Bübico se tot apropie de mine, până se lasă să-l iau în brațe. Simț că mi-se bate inima de teamă ca nu cumva, printr'o mișcare, printr'o privire, să trădez un plan mare ce l-am croit în adâncul conștiinței mele.

Cicoana nu se poate miră în destul de prietenia ce-mi arată Bübico, pe când eu cultiv cu stăruință această prietenie atât de scumpă mie, prin mângăieri și prin bomboane.

— Ei vezi! cum v'ați împrietenit... Ce e, Bübico? ce e, mamă? iubești pe domnul? da?

Și Bübico răspunde, gudurându-se în brațele mele:

— Ham!

— Așa? ai trădat-o care va să zică pe mamișica? craiule!

Griza croată.

Vacanța dela Beiuș.

Darea de samă a unui deputat sas.

Polónyi — încolțind guvernul.

Amenințările guvernului.

Guvernul, unguresc crede să oprească prin amenințări mișcarea croată pornită pentru boicotul industriei ungurești, care s'a dovedit că-i doare mai simțitor.

Guvernul, a zis un funcționar superior din ministerul de comerț, are cunoștință despre mișcarea croată și deși nu îi atribuie o prea mare importanță, totuși este în clar cu privire la preîntimpinarea ei. Dintâiu guvernul va trimite în forma convenită un avertisment croaților, arătându-le urmările unde poate duce mișcarea aceasta. Dacă aceasta n'ar avea efectul convenit, îi stau la dispoziție subvențiile acordate întreprinderilor croate, îi stă în putință a lua astfel de măsuri și în privința transportului de mărfuri pe căile ferate, încât să le treacă pofta croaților de obstrucție — a zis anonimul funcționar superior.

Despre oamenii de dincolo de Drava, se spune însă, că n'ar fi prea fricoși.

Vacanța dela Beiuș. După cum aflăm, la Beiuș au început deja să se lanseze diferite combinații referitoare la persoana candidatului oficial al partidului. Pentru a preîntâmpina orice neînțelegere sau confuziune, rugăm pe cei în drept să binevoiască a stabili de acord cu comitetul central și de urgență candidatura oficioasă la acest cerc pentru ca să se poată începe cât mai de grabă campania electorală, neconturbată de nici o neînțelegere, pentru cucerirea acestui cerc.

Politică săsească.

În sfârșit se aude și un glas de deputat sas. Dr. Rud. Schuller și-a rostit zilele acestea darea sa de seamă în Cincul-mare și »S. D. T.« începe să publice discursul acesta în *extenso*.

Din cuvântarea aceasta a deputatului sas scoatem unele fapte interesante necunoscute sau nu îndestul de cunoscute din istoricul desbaterilor asupra legii lui Apponyi.

Deputații sași, zice dl Schuller, au stat în tot timpul discuției — și firește și mai înainte — în contact neîntrerupt cu ministrul Apponyi și și-au pus înrăurirea în lucrare pentru a preveni orice înăsprire a legii. Amendamentul Burdea, după care învățătorul nu poate fi dat cercetării disciplinare decât dacă lipsa de spor în limba ungurească este vina lui, și nu a împrejurărilor, este un rezultat al reprezentărilor făcute de deputații sași la ministrul instrucției. Dacă deputatul Melzer ar fi propus amendamentul acesta, el ar fi fost în primejdia de a fi răspins, căci nu venea din parte ungurească sau filo-maghiară.

Și mai interesant este istoricul amendamentului Nagy. După propunerea acestuia școalele maghiare ar fi devenit școale cu două limbi, ungurești și neungurești. În fața acestei primejdii, »după o noapte petrecută de mulți dintre noi în insomnie«, zice Schuller, deputații sași declarară lui Andrassy că votarea acestui amendament îi va silii să părăsească partidul constituțional.

Ni-s'a făcut imputarea că nu am luptat destul de energic împotriva legii lui Apponyi. Vă asigur, zice Schuller, că efectul unei lupte energice ar fi fost tocmai contrarul. Cine cunoaște pe unguri știe că aceasta i-ar fi întărit și mai mult. »Succesul este cu atât mai mic cu cât numărul și asprimea discursurilor naționaliste crește. Trebuie să spunem aceasta cu oarecare amărăciune, dar trebuie să vă arătăm realitatea, căci suntem datori s'o facem.«

Despre situația politică din camera ungurească, oratorul spune următoarele:

Pe deoparte vedem pe reprezentanții naționalităților al căror scop final este federalizarea statului actual, de altă parte reprezentanții neamului unguresc însuflețiți de ideea că poporul unguresc are drepturi de a-și întipări pecetea sa tuturor oamenilor și lucrurilor din țara asta. O răsvrătire, o împotrivire este socotită de ei ca o înaltă trădare. Chiar și cei cumpătați — citez dintr'un discurs al primului-ministru Wekerle — ca răsvrătire împotriva procesului de evoluție al cărui scop este »pătrunderea pașnică« a maghiarismului în vieța statului întreg, toate mijloacele

puterii de stat, și toate legile se pun în serviciul ei.

Caracterul poporului unguresc e prea subiectivist — citez aici pe Iulius Kautz — decât să poată să înțeleagă măcar că un alt punct de vedere politic s'ar putea legitimă. Și, ce-i mai important, poporul unguresc nu vrea să recunoască alt punct de vedere, căci el este de părerea că atunci sfârșitul politic și teritorial al statului unitar unguresc îl amețință.

Socot că la noi nu sunt cu puțință stări ca în Elveția. Caracterul subiectiv și expansiv al poporului unguresc nu ar admite o relațiune frățască între popoare ca în Elveția. O evoluție contrară egemoniei poporului unguresc, după părerea mea, ar conduce la catastrofe. Pentru aceea programul nostru recunoaște egemonia ungurească, și preferința limbei ungurești. Noi nu combatem egemonia, ci *excesele* ei.

Mâne dăm sfârșitul acestui interesant discurs.

Polónyi încolțind guvernul.

Desmînțind un interview atribuit lui asupra crizei croate, Polónyi nu se poate opri să nu lovească guvernul pentru greșelile comise în chestia croată.

Declar cu francheță, zice Polónyi, că după părerea mea politica și tactica guvernului este nenorocoasă și nevenită la timpul potrivit.

Nu am socotit oportun de a mă rosti în chestia asta, căci nu am vrut să mân apa pe moara lui Supilo, dar când momentul va fi sosit și când sănătatea îmi va îngăgu, atunci voi spune tot ce cred, în interesul țării și mai ales în interesul viitorului partidului kossuthist.

Suntem nerăbdători de a vedea acest spectacol interesant cum foștii soți de arme se vor încolți reciproc.

„Prigonirea ungarilor în România“.

Supt acest titlu ziarul imperialist maghiar, »Budapesti Hirlap«, aduce în numărul dela 26 l.c. un articol, în care se plânge că, vezi doamne, ungurii din România sunt grozav prigoniți. Intreaga prigonire rezultă în aceea, că, fiindcă muncitorii un-

Bubico:

— Ham! Ham!

— Trebuie să fii om bun! Nu trage el la ficine...

— Firește, coconiță; simte cănele, are instinct.

Când zic acestea, iată că trenul se oprește în Crivina.

Pe peron se aud lătrături și ceartă de câni. Bubico dă să se amuțască din brațele mele; eu îl țin bine; el începe să latre îndârjit către fereastra vagonului. Trenul pornește iar, și Bubico, întorcând capul către partea de unde s'aude depărtându-se cearta semenilor lui, continuă a lătra, eu îl mângăiu să-l potolesc, el când nu se mai aude nimic, ridică botul spre tavan și începe, în brațele mele, să urle.

— Ah! Bubico, zic eu în gând, mângăindu-l frumos; de capu-ți!... vedea-te-ași mânuși!

Dar Bubico urlă mereu.

— Doamnă, zic eu, rău faceți că țineți așa de aproape pe Bubico și acoperit așa în căldură, poată să turbeze... Chiar așa, aici e prea cald.

Și zicând acestea, mă scol cu Bubico'n brațe și m'apropii pe fereastra vagonului. Pun pe Bu-

bico binișor jos lângă mămița lui, și cobor geamul, apucându-mă să respfr. Afară noapte neagră ca și ideile mele.

— Bine faci! să mai iasă fumul de țigară, zice cocoana.

Intrarăm pe podul Prahovei.

Eu mă'ntorc, iau o bomboană, i-o arăt lui Bubico care s'apropie de mine bășind frumușel din coadă.

— Pe memoria lui Plutone și a fidelului său Cerber, zic eu în gând, jur că au mințit acei cari au cântat instinctul cânilor! E o minciună! Nu există!

Bubico îmi ia bomboana; îl iau iar brațe și mă dau lângă fereastra, ridicându-i pe la bot, face mare plăcere lui Bubico. Scoate limba și respiră din adânc.

— Pentru Dumnezeu! să nu-l scapi pe fereastra.

Dar n'apucă să sfârșească și Bubico dispare ca un porumbel alb în neagra noapte, înapoi spre București sburând... la Zambilica, probabil.

Mă'ntorc cu fața spre cocoană și, arătându-i mâinile goale, strig desnejdăduit:

— Doamnă!

Un răcnet!...

...A'nebunit cucoana.

— Repede, doamnă, semnalul de alarmă!

O duc la semnal și o învăț cum să-l tragă. Perduță de durere, execută mișcarea, cu supremă energie.

Trenul, stop! pe loc. Clătinătură colosală. Emoție generală între pasageri...

— Cine? Cine a dat alarma!

— Dumneaei, zic eu către personalul trenului, arătând pe cocoana leșinată.

Trenul se pune din nou în mișcare.

La Ploiești, cocoana se deșteptă din leșinul ei, ca zdrobită din nenorocire, trebuie să răspundă la procesul verbal ce i-se adresează pentru întrebunțarea semnalului.

Pe când în mijlocul pasagerilor grămădiți, cocoana se jeleşte, eu m'apropii de urechea ei, și i șoptesc răspicat, cu un rânet diabolic.

— Cocoană! eu l'am aruncat, mânca-i-ai coada.

Ea leșină iar... Eu trec ca un demon prin mulțime și dispar în noaptea neagră. Caragiale.

Înainte de dejun, dacă beai un jumătate de poc al de apă amară o o o

Igmândi alui **Schmidthauer**, stomacul neregulat îl aduce în ordine în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac, intestine și de sânge, tot așa în contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gâlbănare, umflarea ficatului și fierii, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comandă se pot face la **Schmidthauer Lajos**, farmacist în Komárom. Se poate căpăta în fiecare farmacie măf

bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari 50 fil.; să nu se confunde cu altă apă amară.

guri din Galați se separează de ceilalți și nu au intrat în sindicatul lucrătorilor, românii, — ceea ce e foarte just — nu îi văd cu ochi buni. Și numitul ziar odată sare într'ajutorul ungarilor »prigoniți«, ca nu cumva vița arpadiană să pieară prin străini.

»Bud. Hir.« se ține de ziar serios și bine informat. Totuși publică vești alarmante: că ungurii sunt în pericol, că românii voesc să-i omoare, că poliția română sprijinește prigonirea, etc.

Și totul, pe ce șovinistul ziar se poate baza, este o scrisoare a unui muncitor ungar din Galați. Lui »Bud. Hir.« și această simplă scrisoare i-e de ajuns pentru a pune negri pe români. Vedem aici ce puțin se uită presa maghiară, dacă informațiile, pe cari le dă, se bazează sau nu pe adevăr, când e vorba de a ne strica nouă sau fraților noștri din țară, prin infamii.

Dacă ungurii din România se simt prigoniți, când pentru că se separează de populația română nu li-se face tocmai curte, ce să zicem noi, cari în fiecare săptămână avem de înregistrat câte-o infamie, prigonire împotriva noastră?! Și nu uita presa maghiară, că România e stat național, în care nici o naționalitate nu ar trebui să aibă drepturile națiunii române. Și totuși străinii sunt tratați poate mai bine ca în oricare alt stat. Dovadă e, că ungurul, mai ales săcuiul, care merge în țară se simte mai bine decât în Ungaria și găsește acolo o a doua patrie. — De aceea respingem cu indignare invectivele lui »Budapesti Hir.« la adresa fraților noștri de dincolo și îl facem atent, că soarta noastră, a românilor de supt stăpânirea ungurească, nu e de fel mai bună ca a ungarilor din România!

Conferența de pace.

Au trecut mai multe săptămâni de când conferența de pace dela Haga urmează a aduce diferite hotărâri referitoare la pacea universală. Reprezentanții celor mai îndepărtate țări se sfătuiesc aici și caută mijloacele, cari ar fi menite să împiedece un nou războiu sau să prelungească pacea cât mai mult.

Se legau speranțe multe de această conferință de pace, mai ales că unele state ar fi dorit din toată inima desarmarea generală. Aceasta încât privește umanitatea, ar fi fost fără îndoială un mare bine pentru omenime. Miliarde se cheltuiesc anual pentru întreținerea armatei; milioane de brațe puternice sunt abținute dela munca productivă, aducătoare de folos. Fiecare stat ar avea anual un câștig de mai multe milioane, dacă desarmarea ar fi un fapt îndeplinit.

Pe de altă parte e de recunoscut că dezvoltarea politică socială a omenimei nu a atins încă gradul când armatele, războaiele sunt de prisos. Chiar în Europa constelația puterilor politice e astfel, în cât, deși se dau cele mai mari silințe pentru a menține pacea continentală, nu suntem niciodată pe deplin siguri de o pace durabilă. Sunt popoare și state, cari în cazul

unei desarmări nici nu ar voi să depună armele.

De aceea și conferența aceasta de pace calcă pe urmele înaintașelor sale. Fiecare conferență de felul acesta nu a adus decât deciziuni generale, de sens platonice, și nici actuala conferență, — dupăcum se pare — nu face excepție. Deci de-ocamdată ideea desarmării rămâne numai ideie.

Mișcarea culturală.

Despărțământul Sătmar-Ugocea a »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« își ține adunarea IX generală în comuna Mocira la 11 August st. n. a. c.

PROGRAMA

adunării și a petrecerilor sociale:

I.

La 8 ore dim. serviciu divin.
La 10 ore ședința adunării generale.
La 1 oră d. a. prânz comun.

II.

Petrecerea populară:

La 1 oră d. a. se începe dansul pentru popor.
La 4 ore reprezentațiune teatrală, după care imediat se va juca »Călușorul« și »Bătuta«.

III.

Petrecerea inteligenței:

La 7^{1/2} ore seara concert, — după concert urmează dans.

În pauză se va juca »Romana« și »Brăul«.

Nota: Domnii oaspeți cari vreau să iese parte la banchet și pentru încuierare sunt rugați a se însinua până în 1-a August st. n. a. c. la adresa dlui Vasile Barbul, iurist Mocira (Hiddegkut), u. p. Nagybanya.

Taxa la prânzul comun de o persoană 4 cor.
Stațiunea căii ferate pentru Mocira este în Baia-Mare, unde la 9^{1/2} a. m. și la 3 și 5 ore p. m. vor sta trăsuri la dispoziția oaspeților.

Comitetul pentru aranjarea festivităților este compus în frunte cu dl Ioan Tibil din 100 de tineri.

La adunarea despărțământului Brad

al »Asociațiunii« se va vorbi despre portul vechiu românesc din Brad și vor fi trase la sorți 2 frumoase costume românești pregătite de doamnele române din Brad.

Despărțământul Hațeg

va ține adunarea sa generală la 11 August în Baarul-mare.

Între multele rapoarte și referade, este pusă la ordine de zi și o prelegere publică cu Skiopticoul. Nici o manifestație socială nu este împreună cu adunarea. Păcat!

Din străinătate.

Italia.

Predarea lui Nasi. Fostul ministru Nasi și secretarul său Lombardi au fost predați, d. a., în 23 l. c. de către directorul închisorei, autorităților polițienești. Nasi a fost însoțit la domiciliul său de către comisarul de poliție și de către secretarul comisariatului central. Lombardo a fost însoțit la spitalul Policlinicei de către comisarul de poliție și de un comisar special. La ieșire el a trecut neobservat ca și Nasi, deoarece pentru a se evita curiozitatea ziaristilor și

a fotografiilor adunați la intrarea principală a închisorei, ei au fost scoși pe intrarea de serviciu.

Rusia.

Turburările din Odessa. Într'o închisoare, în cari se țin prinși 250 de arestați politici, direcția a descoperit, că revoluționarii aceștia au voit să arunce în aer o parte a închisorei, în care locuiesc oficanții. Poliția a găsit sub parchetul unei săli o mulțime de dinamită, praf de pușcă și cartușe. Treizeci de arestați au fost puși în fier. Scopul exploziei a fost, ca arestații politici să poată fugi în învâlmășeala ce s'ar fi născut.

Conjurație în contra familiei țarului. Din Petersburg se telegrafează că poliția făcând perchițiție la locuința unei femei domiciliată în centrul orașului, a dat de o conjurație în contra familiei țarului. A fost deținut inginerul Beloszkov în locuința la care s'a aflat planul palatului din Peterhof și a vapoarelor țarului, precum și bombe.

Revoluționarii. Poliția din Varșovia a primit știrea, că într'o grădină din calea Zitna este un magazin de arme și bombe. Mai mulți polițiști au cercat să pătrundă în ceastă vizuină a revoluționarilor. Dar aceștia i-a primit cu o salvă de revolvere. Doi polițiști au fost omorâți, unul rănit de moarte. Din Baku se anunță că revoluționarii au omorât cu revolverul pe conducătorul fabricii — Nobel, Tanuent.

Franța.

Consiliul de războiu. Am anunțat, că mai mulți generali francezi și-au dat demisia din consiliul de războiu. Acum se anunță din Paris, că în curând consiliul de războiu se va întregi așa, că în locul generalilor demisionați se vor alege în consiliu generali Baillond și Gallieni.

Japonezii în Coreea.

Convenția coreo-japoneză. Iată punctele principale ale înțelegerii, care s'a legat între guvernul corean și cel japonez:

1. Administrația coreană stă sub ordinele locțiitorului japonez. 2. Toate legile, regulamentele și afacerile mai de căpetenie interne trebuiesc aprobate de locțiitorul japonez. 3. Oficanții înalți se pot numi numai cu aprobarea locțiitorului. 4. Guvernul corean depinde dela locțiitorul japonez.

Vedem că japonezii socotesc deja Coreea ca o provincie a lor, a cărei afaceri importante de stat depind toate dela locțiitorul japonez. *Corea e a japonezilor.*

Crima dela Dános.

În decursul cercetărilor asupra crimei dela Dános s'au ivit atâtea versiuni, atâtea hipoteze, încât zi de zi e tot mai greu a stabili adevărul. Ultima versiune, care se susține cu tărie, era că mai mulți lucrători de tutun au fost complici ai omorului.

Cât privește goana ce s'a pornit împotriva țiganilor, jandarmii au prins nu mai puțin de 300 de țigani. E interesant, aproape comic, că la fiecare bandă de țigani s'au găsit »obiectele furate«, fiecare bandă a recunoscut omorul, de fiecare dată jan-

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapest.

darmii au fost convinși, că au de aface cu adevărații ucigași. În fine e interesant că cerceii Therezei, a fetei cărciumarului omorîte, au fost găsite și recunoscute, deja a treia oară, și lanțul dela ciasornicul lui Szarvas de câteva ori, iar multe din obiectele furate de mai multe ori. Și acum jandarmii, cari singuri conduc cercetările, nu știu, cari sunt adevărații cercei, adevăratul ciasornic, lanț, etc. Un adevărat Babylon!

Iată amănuntele cercetărilor de ieri:

Încă o bandă prinsă.

În apropiere de Hajdunánás a fost prinsă o nouă bandă de țigani, compusă din 6—8 membrii. Țiganii însuși se îmbiau să fasoneze. Probabil vor fasona, că ei sunt »făptuitorii»; atunci va fi cu o bandă mai mult, care a »comis» crima.

Banda dela Hajduhadház.

Și asupra bandei prinse la Hajduhadház se ridică nouri amenințatori. Acum iarăși ei sunt socoliți de »advărații» făptuitori. Obiectele, cari s'au găsit la banda aceasta, au fost aduse de jandarmi la Dános, unde au fost recunoscute de prietini și rudele cărciumarului omorît. După amezi la orele trei au sosit jandarmii la Dános. Ei aduceau cu sine: un ciasornic de argint, negru-tulă, un lanț de ciasornic lung, de aur; apoi o păreche de cercei mici, dintre cari la unul lipsea alărnătoarea, un briceag negru, încă un briceag mai mare, un revolver și o pungă pentru tutun. O mulțime mare de țărani din Dános și satele dimprejur așteptau sosirea jandarmilor, despre cari se știa, că aduc obiectele cari aparțin neorocituului cărciumar.

Întâiu a fost ascultat, dacă sunt obiectele cele veritabile sau nu, fiul adoptiv a cărciumarului, Szarvas János. Se descriu obiectele, cari aparțineau tatălui său. Când jandarmul scoase din buzunar obiectele aflate la banda din Hajduhadház, Szarvas sări agitat de pe scaun și strigă:

Acestea-s! Eu le-am cumpărat!

Unul dintre jandarmi recunoscă de obiect aparținător fiicei cărciumarului Thereza, o oglindă de buzunar. Zicea că odată oprindu-se în cărciuma lui Szarvas a cerut o oglindă. Thereza i-a dat o oglinduță, care e identică cu aceasta. Declarația jandarmului a făcut mare senzație. — Afară de fiul cărciumarului și a jandarmului amintit, era mai mulți cunoscuți ai lui Szarvas. Cercetările continuă acum la fața locului.

SOCIALE.

Teatrul la noi.

Ieri am cetit în ziare, că iubitul nostru artist dramatic, Zaharie Bârsan, va relua turneul artistic prin Ardeal și Ungaria. Vestea aceasta trebuie să ne înveselească mult: întâiu fiindcă Bârsan e artist adevărat, a doua oară fiindcă e artist român. Trebuie să primim cu brațele deschise pe acest prim artist al nostru, care luptând cu mari greutate, propovăduiește arta românească și simțul românesc...

Din timpuri străvechi, încât de abia putem socoti câte sute și mii de ani au trecut de atunci, arta dramatică a fost unul dintre cele mai puternice mijloace, de a robi sentimentele unui om. Poezia și muzica amuzează, înalță, însuflețește, drama însă e mai puternică poate decât amândouă. Tocmai prin faptul, că descrie viața cu chinurile ei, real, așa cum mulți știu și au simțit cum e, poate arta dramatică mai adânc pătrunde la suflet, poate să ne facă să plângem împreună cu eroul. Zguduitorile drame alui Sudermann ne dau o bună dovadă.

Sârbi din Ungaria, un popor cu mult mai mic decât noi, au un teatru stabil în Neoplanta. La noi așa ceva ar trece drept de o minune: să avem noi colea o elădire mare, frumoasă, de piatră și clădirea aceasta să fie casa Thaiiei române!...

E par'că ne-ar fi legat cineva mâinile, așa suntem de neputincioși cât privește înființarea unei trupe stabile de actori români. De ani de zile de când ne sbatem și facem sforțări, — aproape înzădar. Întâiu fruct al silinței frumoase a »So-

cietății pentru crearea unui fond de teatru» sunt bursele cari li-s'a dat lui Bârsanu și altora, și mica scenă a muzeului național din Sibiu. Mi aduc aminte cu ce elan de însuflețire s'a inaugurat pe timpul serbărilor asociației din Sibiu, această primă scenă a noastră.

Aceasta ar fi fost să fie începutul unei ere mai bune pentru teatrul nostru. Și a fost un început frumos. Deși înghetarea unei trupe stabile nu ne-a succes, — se înțelege din cauze materiale — artistul nostru venea adesea la Sibiu spre a da reprezentații în mica noastră sală de teatru. Și era publicul nostru sibiian chiar întru-câtva obișnuit cu teatrul românesc, căci Bârsan încă înainte de ridicarea întâiei scene române a dat de repește ori reprezentații cu ajutorul mai multor diletanți de acolo. Bârsan a continuat să dea reprezentații și în alte centre românești. În unele locuri a fost primit cu însuflețire, într'altale cu indiferență.

Doi ani de-a rândul a luptat el așa: iubit de cei ce iubesc arta și cultura română, ne luat în seamă de publicul, care încă nu pricepe, că sprîjinind arta dramatică ajută totodată culturii românești, întregului nostru neam. Și trebuie să feicităm pe artistul nostru, că acum, a treia oară începe un turneu artistic. Socotim aceasta ca un eveniment cultural și sperăm că publicul românesc îi va pregăti o cale de triumf, nu una plină de spini, cum nu odată s'a întâmplat.

Dacă prelinde delă întreaga noastră inteligență, să întindă mână de-ajutor teatrului român acum, când el se luptă pentru viață, o facem aceasta fiindcă suntem convinși că teatrul e o armă culturală puternică. Trebuie să luptăm din răzputeri pentru limba, pentru cultura noastră, căci ele sunt patul cald al românismului. Că ne-am avântat într'o luptă politică, dela care așteptăm roduri reale, nu ne a salvat încă. Numai printr'o viață socială-culturală pur românească ne putem asigura contra ori-căror valuri, cari ne amenință ca un potop cutropitor. Primejdia, în care suntem, lupta politică nu totdeauna încoronată de succes să ne îndemne deci a căuta dezvoltării noastre culturale hotare cât mai largi! Și nime nu va putea zice, că teatrul român e în afară de aceste hotare. Mir. R.

Gătre cetitori!

Rugăm pe on. cetitori să binevoiască a grăbi cu costul abonamentului, pentru că în caz contrar vom fi siliți a sistă trimiterea foii.

Este un lucru foarte nenațional a ceti o foaie românească redactată cu mari sacrificii și greutate, prigonită și amendată pentru caracterul ei românesc și a nu plăti pentru ea.

Reuniunea română de cântări și muzică din Recița-Montană la Bocșa.

— Raport special al »Tribunei». —

Reuniunea română de cântări și muzică din Recița-Montană, care sub dirigența muzicală a dibaciului ei măestru, a dlui Iosif Velcean, a ajuns să-și asigure unul dintre cele mai frumuse locuri între cântăreții români, ni-a făcut nouă, românilor din Bocșa și jur, parte de fericirea de a-i primi în mijlocul nostru și de a ne încălzi sufletul și inima la focul sfânt al cântecului românesc, pe care de un frumos șir de ani îl cuvântează cu atâta competență și demnitate, încât și-a eluptat cu tot dreptul poziția de elită între reuniunile române de cântări...

Duminecă, în 21 Iulie, cu trenul de 4 ore d. a., însoțită de un număr mare de oaspeți reciteți, reuniunea numită își face intrarea în gara Bocșei... Pe peronul gării o lume de români, împistriți, ici colea și de străini curioși, așteaptă corul lui Velcean cu nerăbdarea sufletului, ars de setea nutremântului spiritual, ce în curând, peste câteva ore, are să urmeze...

Aproape 10 minute trec, până cântăreții oaspeți își fac ieșirea din nesfârșitul șir de vagoane, ce-i aduc în arșița soarelui de Iulie, și își caută un loc de postare între Reuniunile de cântări din loc, venite întru întimpinarea lor.

După postarea în semicerc în jurul dirigentului Velcean, cântăreții reciteți sunt salutați, în numele »Armoniei» din loc, prin prezidentul acesteia, dl Simeon P. Desseanu, avocat, care în termeni avântați bineventează reuniunea soră din Recița, mai apoi dl Ioan Marcu, primarul Bocșei și membru în comitetul celeilalte Reuniuni de cântări, le zice — în numele acestei din urmă — în însuflețite cuvinte un călduros »Bine ați venit!» Corul din comuna Vasiova, salută oaspeții prin graiul țaranului Anfilă. Cântăreții reciteți răspund la cuvintele de salut prin frumosul lor »motto», iar dirigentul Velcean, într'o vorbire de frumos conținut, mulțumește pentru călduroasa primire, de care s'a învrednicit reuniunea de sub direcția dsale.

După terminarea cordialităților primirei, oaspeții, obosiți de fagiile drumului și arșița soarelui, pornesc acompanyați de membrii Reuniunilor din loc, spre »Bererie», ca să se restauzeze și pregătească pentru concertul de vară...

La orele 8 seara, sala cea mare a »Bereriei», trada prin iluminatie și decor — că de astădată are să primească cântăreții de elită în sânul său. Publicul, atras de farmecul doinei naționale, în număr foarte frumos, abia după urcarea pe tribună a falnicilor reciteți și recitene își mai putu stăpâni impaciența, ce te cuprinde în fața unui concert artistic în sensul strict al cuvântului...

După »Poutpuriu românesc», executat de capela montanistică din Recița, care a susținut cu precizie acompanyamentul tuturor punctelor din program, urmează primul asalt ce îl dau bravii reciteți, în numele geniului românesc, în lupta noastră pentru cultura națională!... Mai ales partea II-a »Marciale», cu coloritu său eroic și finalul trăsător au asigurat reușita splendidă a acestui punct.

»Doina noastră» cu pizzicatul din partea mijlocie, s'a învrednicit cu drept cuvânt de aplauzele, ce au tunat în urma ei.

Urmează celebrele compoziții ale neîntrecutului nostru măestru bănațan Vidu. Balada... »Stefan și Dunărea», mai apoi »Pui de lei». Numele Vidu face de prisos orice comentariu muzical. Interpretarea a fost deamănă de Reuniunea recițană. Remarchez la acest loc »solo»-ul de tenor și cel de sopran din »Stefan și Dunărea», susținute cu desăvârșit succes de dl Ion Uzum și doamna Silvia Sabo. — »Pui de lei» cu solo trompetei, care redă marșul eroilor, a stârnit o fortună de aplauze.

Punctul de forță îl formează concertul bisericesc cu acomp. de muzică: »La râul Vavilonului». Aci iese mai pregnant la iveală disciplina și exercițiul bravilor reciteți în arta cântării... Punctul acesta are părți admirabile de adagio, cari trec apoi prin andantino în allegro până la vivace, Aplauzele stăruitoare, ce răsăreau în urma acestui punct, au fost expresia cea mai credincioasă a aprecierii, ce auditorul i-a făcut Reuniunii recitene.

»Târgul din Pompei», din opera Ione, o piesă tot atât de grea, ca cea precedentă, a fost redată cu o frumusețe și precizie, care ni-a arătat că reuniunea de sub dirigența dlui Velcean cultivă cu frumos succes și muzica clasică. Ni-am convins despre aceasta la punctul următor »Hora lui Dima», piesă clasică din motive naționale, interpretată cu mult simț și pricepere muzicală.

Localizațiunea dlui Velcean: »Flori, cântări și dragoste», un va's foarte draguț, a fost de asemenea foarte frumoasă.

»Resunetul Ardealului», de Vidu, a fost la cererea insistență a publicului, bisată. Aici măestru Vidu, precum și interpretarea s'au întrecut pe sine înșiși. Solo-ul, susținut de dna Silvia Sabo, a îndulșat toată suflarea românească, care a fost în 21 Iulie în »Bererie» din Bocșa.

Ca punct final se intonează impozant și cu mare efect »Marș»-ul de Muzicescu... Scurt, dar cu accente, ce-ți străbat până în ascunzăturile cele mai adânci ale sufletului, punctul acesta formează ultima năvălă, dată de cântăreții reciteți, porniți în lupta pentru cultură națională... Steagul falnic, ce fâlfaie mândru pe murii cetățuii asediate, vestește lumei triumful cântării românești!...

Concertul cu succesul său desăvârșit atât în partea sa morală, cât și materială, a fost urmat de dans. Veselul dans l-am frământat apoi până în ziua, — »more romanico»...

De încheiere iubiți fați reciteți, cari

»Ferul cald, oțelul rece
Rupți de trudă l-ați tocit
Unul ați lucrat ca zece,
Până timpul a sosit:
Să cântați cu voce bună
Doina noastră cea străbună...»

voi cari sub conducerea căpitanului vostru *Velcean* ați dus prin foc la izbândă cântecul românesc, primiți caldele noastre mulțumiri pentru seara de neștearsă amintire, ce ni-ați procurat prin versul vostru maestru!...

Vă zicem un cordial: »La revedere!« cât de curând.
Iuliu Marcu.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 27 Iulie n. 1907.

— **Moștenitorii de tron ai Români în Sibiu.** Intregim cele scrise în numărul trecut despre înalta vizită cu care a fost onorat Sibiuul din partea moștenitorilor de tron ai României cu următoarele: Alțeta Sa Regală Principele Ferdinand și Principele Carol au făcut și unele târgueli prin prăvălii, iar Principesa Maria a vizitat și biserica mare săsească și muzeul etnografic al societății carpatine. Comandantul de corp din Sibiu, auzind despre sosirea înalților oaspeți, a mers la hotel, însoțit de șeful statului major și de adjutantul său pentru a face vizită Alțetei Sale Regale. În vremea când înalta societate lua masa în curte la »Impăratul Romanilor« se adunase la o masă vecină un grup de români, cari la depărtarea înalților oaspeți s'au ridicat de pe scaune și și-au descoperit capetele. Alțetele Lor au răspuns cu un salut afabil. Lauriatul nostru poet, dl Octavian Goga, care asemenea venise la hotel, observat fiind din partea Principesei Maria a fost chemat la masa înalților oaspeți, unde Principesa Maria s'au întreținut câteva minute în mod afabil cu dânsul. Din înalta societate mai făceau parte, afară de cei numiți în numărul trecut, încă și domni Greceanu și Crăsnaru, prefect de județ.

»Tel. Rom.«

— **Impăratul Wilhelm** se va întâlni — după cum scriu zările streine — în 5 sau 6 August cu țarul Rusiei, în Danzig.

— **Sinodul protopopesc electoral** din tractul Buteni este convocat pe ziua de 12 August în biserica gr. or. din Buteni, pentru alegerea protopresviterului tractual.

— **Deputatul Aradului Müller Károly** e sărbătorit din prilejul, că a trecut un an, de când a fost ales deputat al Aradului. Grozav eveniment!

— **Incercare de maghiarizare respinsă.** Cetim în »Libertatea«: Inspectorul școlar din Deva a încercat să maghiarizeze la școala de meserii din Orăștie, despărțământul pregătitor, în care se propune și nemțește și românește. Porunca că dela toamnă să se propună numai ungurește.

Reprezentanța orașului nostru, în ședința sa de Marți (23 Iulie) a respins amestecul inspectorului, hotărând că la numita școală, susținută de oraș, au să rămână lucrurile cum au fost.

— **O vară mai curioasă** ca în anul acesta rar s'a mai văzut. După câteva săptămâni de călduri aproape insuportabile, a urmat un timp răcoros. D'abia începuse să se urce puțin temperatura, când acum iarăși ploile, cari cad adesea, și nouri, cari acoper cerul, au făcut ca temperatura să scadă iarăși.

— **Treizeci de ani dela lupta dela Plevna.** »Gazeta de Venezia« publică un articol asupra jubileului de 30 de ani dela lupta dela Plevna, scris de Girolamo Capello.

Dupăce autorul descrie luptele dela Plevna în ârduri pline de laudă la adresa românilor, se

exprimă că acest jubileu este o prevestire pentru viitor.

El ne amintește că în câmpiile Valachiei și Transilvaniei trăiește un popor ferit și doritor de libertate, ne amintește că între Carpați și Marea-Neagră se află o națiune de oameni cari tremură unii pentru alții, nesiguri de drumul pe care să apuce, un popor a cărui mână nu tremură când pune mâna pe armă și a cărui inimă e plină de dragoste pentru patrie. Ce se va întâmpla oare odată când aceste energii se vor contopi și o mână puternică le va conduce în direcția unuia și acelui scop?

— **Nouile tunuri.** În Octombrie o parte a tunurilor vechi va fi schimbată cu tunuri noi. Fiecare regiment va primi, provizor, două baterii de tunuri noi; celelalte baterii vor fi schimbate numai în anul viitor.

— **Regele Belgiei amenințat.** Când regele Leopold al Belgiei vizită noile stabilimente de marină, primi pe vaporul »Alberta« o scrisoare, în care e amenințat cu moartea. Poliția a luat măsuri de apărare.

— **Spion rusesc în Austria.** Se înmulțesc iarăși spionii rusești în Austria. Din Lemberg (Galiția) se scrie, că acolo a fost prins un spion rusesc, care se numea mai demult contele Zie-linsk. Acum zicea că se cheamă Krilow. Cercetările poliției au dovedit, că guvernul rusesc i-a promis 30.000 ruble, dacă îi aduce planul fortăreței Pșemis.

— **Aventura împărătesei germane.** Impărăteasa Germaniei a avut în zilele acestea o aventură interesantă. Mergând cu automobilul din Kadinen la Königsberg, i-s'a stricat automobilul. Tocmai ploaia teribil și împărăteasa cu cei ce o însoțeau a trebuit să caute adăpost în casa hotelierului și oficianului de postă Bonus. Sala de mâncare era plină de oameni din clasa de jos, cari făceau glume pe socoteala nouilor oaspeți învaliți în glugile lor ude. Se auzeau și vorbe pișcătoare la adresa împărătesei. Numai când împărăteasa își dădu gluga jos și rămase în rochiile strălucitoare de mătase, iar apoi vorbi pe telefon cu curtea din Berlin, văzură oamenii aceștia simpli că au de a face cu împărăteasa și și cerură rușinați scuzele.

— **În Pârneava,** un suburbiu al orașului Arad, incendiile puse cu voia, sunt la ordinea zilei. S'au luat măsuri a se prinde infamii, cari dau foc caselor.

— **Cea mai nouă operă alui Leoncavallo.** Ruggero Leoncavallo, compozitorul vestitei opere »Pagliacci« (Bojazzo) a terminat — dupăcum se scrie din Milano — o nouă operă a lui, cu titlul »Maya«. Prima reprezentație se va da la primăvară în Monte-Carlo.

— **Balonul dirigeabil al germanilor.** Am amintit, că Germania ține să nu stea, nici cât privește baloanele militare cu cârmă, după rivala ei, Franța. Zările germane nu mai pot de bucurie, că balonul german a stat cu 15 minute mai mult în aer, ca balonul »Patrie« al tranșezilor.

— **Monumentul papei Leo XIII.** În zilele trecute s'a inaugurat în bazilica San-Giovanni din Laterano monumentul lui Leo XIII. Trei ani a lucrat sculptorul italian Giulio Tadolino la săvârșirea operei sale. Iacurând osămintele papei vor fi așezate supț monumentul acesta.

— **Planurile literare ale lui Tolstoi.** Corespondentul unui mare ziar englez l-a cercetat pe marele scriitor rusesc Leon Tolstoi acasă la el, la moșie. Se știe, că zările anunțaseră în ultimul timp că vestitul scriitor ar fi murit. Din contră: Tolstoi, cu toată vârsta înaintată, s'a însănoșat pe deplin și acum s'a pus din nou la muncă. Cel mai nou op îl scrie Tolstoi pentru copii. Titlul cărțicelii va fi: »Societatea, în care se cetește.«

— Această carte, zise marele scriitor corespondentului de ziar, — o scriu pentruca — să învețe copiii. Dar totodată învăț și eu. Învăț să scriu simplu și sincer.

Tolstoi povestii apoi ziaristului, că lucrează la mai multe opere literare, cari vor apărea însă

numai după moartea lui. Și nevasta lui Tolstoi lucrează la mai multe cărți. Ea își scrie și memoriile. Tolstoi zise apoi jurnalistului, că îi pare rău că nu s'a amestecat mai mult în viața politică și socială.

— **Emularea cu automobilul Peking-Paris.** Partea cea mai grea a călătoriei: Siberia de ost și de mijloc, au trecut-o automobilisti cu noroc. Prințul Borghese a sosit deja de câteva zile în Kazan, în Rusia europeană.

— **Canalul La Manche — înnot!** Jabez Wolfe, un măestru scoțian de înnot, a voit să treacă marea, care desparte Anglia de Franța, înnot, dar nu i-a succedat. A putut înnota însă o distanță de 22 kilometri.

— **Jack spintecătorul.** Un caz analog cazului lui Jack spintecătorul, care înainte cu mai mulți ani băgase groază în populația din Londra, s'a întâmplat acum în Berlin. Un bărbat necunoscut a spintecat burta la doi băieți. S'au mai anunțat afară de aceasta trei crime de aceste, cari după cum se bănuiește tot necunoscutul le-a comis.

— **O expediție științifică în Islanda,** la care au luat parte și savanții Nebel și Rudolf, a pierit scufundându-se corabia, pe care era.

— **Cu balonul peste Alpi.** Am anunțat că aeronautul elvețian Spelterini a plecat cu balonul peste Alpi. Acum dăm următoarele amănunte despre drumul lui aerian:

Sâmbătă după amiază balonul s'a coborât fără nici un accident în sudul orașului Bergano. În decurs de 7 ore balonul a făcut un drum de 180 kilometri deasupra celor mai înalte piscuri ale Alpilor. El a trecut în sbor deasupra grupelor de munți: Castelhorn, Furkaegg, Monte Rosa, Sant Gotthard și Val Maggia. Deci Spelterini a trecut cu balonul deasupra celor mai frumoase regiuni ale Alpilor. El a putut vedea una din cele mai frumoase priveliști din lume. Apoi balonul a sburat peste lago Maggiore și Lugano, lacuri de toată frumusețea.

Deasupra lacului di Pusiano s'a ridicat balonul mai sus: aproape la înălțime de 4500 metri. Atunci balonul a căzut deodată, din cauza aerului rar, cu 600 metri. A trebuit să se arunce mult din povara luată, ca balonul să se urce iarăși ca să poată trece piscurile munților. Vânturile mânau din când în când balonul așa tare, încât el mergea cu repeziciunea unui tren accelerat. Cei din nacelă însă nici nu simțeau aceasta, ci se părea că balonul stă. La coborîre au avut noroc, căci nu suflă vântul.

— **Un azil ținut de o falsă călugăriță.** Ziarele italiene aduc zilnic coloane întregi de amănunte asupra unui scandal provocat de faptele necuviincioase ale unei călugărițe anume Don Riva, și o falsă călugăriță Maria Tumagalli, directoarea unui azil religios »Maria Consolata«.

În azilul falsei călugărițe o ființă cu un trecut foarte întunecos — erau adăpostite vre-o opt fetițe interne și douăzeci externe.

Deunăzi una din copile ducându-se acasă, la încheerea anului școlar, mama ei a constatat cu groază că fetița umbla greu din pricina unei boale scârboase căpătate în azil. Numai decât vestind autoritățile s'a constatat că și celelalte sufereau de aceeași boală și trei dintre ele au și fost imediat luate în cura spitalului.

Fetițele, toate între trei și 5 ani au învinuit pe Don Riva, preotul azilului, ca siluitor și numai decât s'au început cercetările pentru prinderea lui.

El a fost găsit la Turin și adus la Milan unde puțin a lipsit ca populația îndârjită să nu-l linșeze.

Măsuri mari de pază s'au luat și în jurul azilului unde populația s'a dedat la adevărate manifestații spărgând geamurile cu pietrii.

Falșa soră Tumagalli a fost prinsă și arestată. Ea era întovărășită de o fată de vre-o 12 ani care a fost și ea victima călugărilor Riva.

Duminecă populația a făcut manifestații anticlericale pe străzile Milanului, însă nu s'a putut apropia de azilul infam care e cam departe de oraș.

Poliția orașului a luat măsuri de pază în jurul tuturor azilurilor ținute de călugărițe și astfel s'au înlăturat până acum dezordini mari.

Instrucția acestui scandal enorm pasionează pe toată lumea.

— **Pierirea cercului Barnum.** O știre de cablu din New-York vestește că cercul Barnum, cunoscut ca unul dintre cele mai renumite din întreaga lume, a fost nimicit de un vifor groaznic. Partea cea mai mare a personajului a suferit leziuni grave, iar animalele și aparatele au pierit cu totul.

— **Aduc la cunoștință, mult on. public, că am deschis birtul „888“.** Bucătărie foarte gustoasă, burgheză maghiară. *Vinuri curate proprii. Bere de curte dela prima societate maghiară pe acții, pentru bere. Un pahar 16 fileri, pahar mare 24 fileri.* Rugând părtinirea mult on. public, rămână cu stimă **Répássy Pál.**

— **In Arad,** strada Forray în palatul contelui Nădasdy, orologierul și juvraul Zinner Vilmos vede tot felul de oroloage și juvaerice.

— **Kerpel Izsó** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— **Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită.** Mare asortiment de tacamuri de argint. Oroloage de buzunare de aur, argint și oțal. Un departament separat se găsește abricajuni de argint china de prima calitate. Gallert S. és fia, Arad, Piața Andrassy nr. 22.

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peste drum de »Boul roșu« a sosit teatrul electric alui Winkler. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect plăcut.

Curentul electric e condus de mașinaria proprie cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Reprezentății zilnice, cu cel mai mic preț de familie.

Programa e interesantă în zilele de 28—29 Iulie, adică Duminică și Luni. Iată punctele programei: 1. Secretul mecanismului al automobilului (Instructiv). 2. Fugarul urmărit (O dramă interesantă). 3. O nuntă pe bicicletă (Admirabil de amuzant). 4. Răsplata faptei bune (O întâmplare din viață). 5. Prinsoarea lupilor (Amuzantă). 6. Vagabundul țarei (Instructiv de tot). 7. Măna norocului (Comic și amuzant). 8. Orfan (O dramă din viață).

Afară de chipurile acestea din program se vor arăta și alte chipuri, cari asemenea sunt foarte reușite. — Atragem atenția publicului la acest Cinematograf excelent.

Cu toată căldura cea mare teatrul nostru e răcoros și plăcut.

Deși acum sunt căldurile mari teatrul nostru totuși este răcoros și plăcut.

Tablouri curate fără oscilare. — Cele mai noi fotografii ale Europei.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

Solicita cu părtinire on. public cu distinsă stimă **Winkler Lambert, proprietar.**

Ultime informațiuni.

Turburări în Montenegro.

S'au împărțit proclamații subscrise de »Junimea din Montenegro«, cari chiamă populația la arme. S'au luat măsurile necesare pentru a suprima turburările.

Nemulțumire în Bulgaria.

In Bulgaria tocmai acum, înaintea serbărilor jubilarie ale principelui Ferdinand, s'au iscat noi turburări, mai ales din cauza ostilităților dintre guvern și tinerimea universitară. Aceasta din urmă a ținut o adunare, în care a decis să împiedece pe profesori a-și ținea prelegerile la universitate.

Un nou spion japonez în America.

In Austin, un oraș al statului Texas, a fost prins un nou spion japonez tocmai în momentul când fotografia forturile. S'au găsit multe hârtii de valoare politică-militară la el.

Economie.

Instituția atașajilor comerciali.

De dr. G. Moroianu.

Statele europene cu o industrie și un comerț din cele mai înfloritoare cum sunt Anglia, Germania, Franța, Austro-Ungaria, Italia etc., deși cu un serviciu consular foarte bine organizat, s'au convins că numai consulii nu pot face față tuturor îndatoririlor de ordin economic, pe care aceștia le au față de țările respective. De aceea aceste state au simțit de vre-o zece ani încoace necesitatea înființării așa numiților atașajii comerciali sau economici pe lângă consulatele, legațiunile și ambasadatele lor din străinătate. Misiunea acestor atașajii este de a completa și desăvârși după putință serviciile de informațiuni comerciale și economice de tot felul, pe care corpul diplomatic și consular s'a constatat, că oricâtă bunăvoință ar avea, nu le poate îndeplini totdeauna, conform așteptărilor și necesităților lumii comerciale și financiare moderne.

Țările europene cari au introdus instituția atașajilor economici sunt următoarele: Anglia, Germania, Franța, Austria, Ungaria și acum de curând Italia.

Anglia are actualmente atașajii comerciali pe lângă ambasada din Paris (pentru Franța și Belgia), pe lângă cea din Berlin (pentru Germania, Danemarca, Olanda, Suedia și Norvegia), pe lângă cea din Madrid (pentru Spania și Portugalia), pe lângă cea din Constantinopol (pentru Turcia asiatică și europeană și pentru Bulgaria), în fine un atașaj comercial englez pe lângă ambasada Majestății Sale britanice din Viena (pentru Austro Ungaria, Italia și Grecia.)

Franța a introdus instituția atașajilor comerciali printr'un decret al președintelui Republicii din Noembrie 1906.

Italia a introdus și ea de câțiva ani această instituție în vederea expansiunii comerțului ei de exportățiune. La început guvernul din Roma a înființat două posturi de atașajii comerciali pe lângă misiunile diplomatice ale Italiei din Constantinopol și Peking. Convinsă de netăgăduitele foloase ale acestei reforme, Italia a mărit treptat numărul atașajilor ei comerciali și în anul acesta a trimis unul și la București în persoana d-lui dr. Donato Sibilia.

Germania a numit primul ei atașaj comercial la New-York în anul 1894 și d'atunci a numit treptat la Buenos Aires, Petersburg, Constantinopol, Shanghai, Valparaiso, Sydney și Pretoria. Capitalul bugetului ministerului de externe din Berlin privitor la atașajii comerciali a mers tot crescând. La 1899 el era de 55.000 M.; la 1903 ajunsese la 170.000 M. Azi este dublu. Afară de aceasta Germania a sacrificat și sacrifică sume importante pentru atașajii agricoli și forestieri trimiși de guvernul din Berlin în diferite țări.

Până acum de curând a fost și în București un atașaj agricol al Germaniei, al cărui cerc de activitate se întindea și peste Serbia și Bulgaria. D. Ulrich Scheidmann titularul aceluia post a publicat în timpul celor șapte ani cât a fost la noi, o serie de rapoarte temeinice asupra stărei noastre economice.

Firmele comerciale din Germania se pot adresa direct atașajilor comerciali spre a avea informații. Atașajii comerciali ai Germaniei călătoresc din timp în timp în cercurile industriale germane, pentru a informa personal pe cei interesați, atât despre condițiunile de piașare ale mărfurilor, cât și despre modul cum se pot procura materiile prime.

Atât camerele de comerț din Germania, cât și toate cercurile industriale și comerciale ale marelui imperiu, au semnalat în nenumărate rânduri instituția atașajilor comerciali, ca fiind foarte importantă și folositoare prin roadele bogate ce le aduce pe câmpul economiei naționale germane.

Austria și în special Ungaria, desvoltă o activitate extraordinară în privința expansiunii lor comerciale în afară. Bugetul unguresc prevede de ani de zile peste 300.000 de coroane anual, pentru serviciul de informațiuni economice.

În bugetul anului în curs suma de mai sus a fost mult mărită în urma stăruințelor secretarului de Slat dela ministerul de comerț dr. Ios. Szerényi, o personalitate care joacă, de câțiva ani încoace, un rol foarte însemnat în desvoltarea industrială și economică a Ungariei. Ungaria are actualmente atașajii, comerciali la București, Bel-

grad, Sofia, Constantinopol, Petersburg, Berlin, München, Berna, Hamburg, Bruxelles, Londra, Paris, Marsilia, Washington, New-York și Roma. Atașajii comerciali ai Ungariei sunt retribuiți după importanța locului de reședință. Luat în termen mediu salariul lor este de 15.000 de cor. anual, sumă în care se cuprind și speșele ocazionale de călătoriile și deplasările împreună cu diferitele cercetări și anchete economice ce întreprind în cercul lor de activitate. Tot grație stăruințelor secretarului de stat Szerényi s'au făcut pentru viitor și mai mari înlesniri materiale atașajilor comerciali ai Ungariei.

Consulat român în Triest. Număroase firme mari de exportatori și importatori din Triest au hotărât să înainteze ministerului de externe român, prin legațiunea română din Viena, o petiție cerând să se înființeze acolo un consulat român, deoarece comerțul de export și import între acest port și România a luat în anii din urmă un avânt foarte mare.

O nouă societate de exploatare petroliferă în România. În Bruxelles se constituie acum o societate franco-belgiană cu un capital de 10 milioane, pentru exploatarea petrolifere în România.

Reprezentanții acestei companii au fost săptămăna trecută în București, după ce au vizitat regiunile noastre petrolifere.

Peste o lună ei se vor înapoia în țară însoțiți și de câțiva ingineri.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 27 Iulie 1907

INCHEEREA la 11 ORE :

Grâu pe Oct. 1907 (50 klg.)	11.12—11.13
Secară pe Oct. 1907	8.74— 8.75
Ovăș pe Mai	7.88— 7.89
Cucuruz pe Iulie 1907	6.40— 6.41

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Octomb. 1907	11.14—11.16
Secară pe Oct. 1907	8.78— 8.79
Ovăș pe Mai	7.90— 8.91
Cucuruz pe Iulie 1907	6.37— 6.38

Concert, petreceri.

— Comitetul parohial al comunei bisericesti gr-or. rom. s. Ilie din Timișoara-Facric, cu concursul corului tinerimei școlare arangează Vineri la 20 Iulie (2 August) 1907 din incidentul serbării hramului sf. biserici concert în curtea bisericii și în favorul școalelor confesionale d'aici.

BIBLIOGRAFIE.

— **România Pitorească** de Alexandru Vlahuță. Biblioteca pentru toți No 272—274 un volum de 285 pag. cu ilustrații. Prețul 90 bani.

Aparițiunea într'o ediție populară și încă ilustrată a admirabilei opere a poetului Alexandru Vlahuță este un eveniment, care ne bucură și pe care nu-l putem trece cu vederea.

Prima ediție de 3 fr. și 50 b., puțin accesibilă marelui public eră doar un vis pentru unii, și mulți priviau cu jale pe la vitrinele librăriilor râvnind la comoara de frumuseți cuprinsă în volumul intitulat: »România Pitorească«. Dl Alcalay editând această operă într'o ediție îngrijită dar ieftină, a făcut ca visul neatins până acum decât de unii să devie o realitate pentru toată lumea. Astăzi, toți cetitorii se pot desfăta citind »România Pitorească« admirabila operă a marelui poet Alexandru Vlahuță.

Poșta Administrației.

Avram Giurgiu. Hodiș. Am primit 16 cor. în abonament.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Loc deschis.

Mai fac și matrață de sârmă de oțel. Corespondență în limba maghiară, engleză, franceză și germană.

Cimbalmă

se poate câpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate câpăta **ȘCOALA** de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit

VARGA PÁL

fabricant de cimbalmă și de muzice

MAKÓ (casa proprie).

Doamnelor!

CREMA LOTUS este cea mai bună și mai nesticăcioasă alifie pentru înfrumșetare, întrebuițându-se atât ziua cât și sara. Delătură totfelul de pete, precum: pistrii, pete de ficat, casuri și buburuze, beșicătură și precugiuni.

Fața primește o culoare frumoasă și curată SAPUNUL LOTUS e sapun de toaletă, are miros plăcut și se poate întrebuița și fără cremă.

PUDRA DE FLOARE LOTUS în culoare albă, roză și galbină. Pregătită după metoda americană, un mijloc de înfrumșetare înafectiv și admirabil. Se recomandă și doamnelor mai în etate, pentru că delătură încrețiturii și redă o față tină.

Prețuri: Crema Lotus Cor. 1.—
Sapunul „ 1.—
Pudra de floare Lotus, flacon mare „ 2.—
„ „ „ „ flacon mic „ 1.—

Magazinul principal: în grădina de pălării pentru doamne:

A „Párisi nőház“,

SZEGED, Iskola-ut 13 sz.

Comandă din provincie pe lângă rambursă.
Vanzătorilor prețuri scăzute.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

Chendi: „Zece ani de mișcare lit.“	Cor. 1.—
Slavici: „Vatra părăsită“	„ 1-50
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“	„ 5-20
N. Iorga: „Călătorii în Rusia“	„ —40
Ardeleanu: „Buchetul meu“	„ 1.—
ditto „Lupta pentru drept“	„ 2.—
ditto „Judecătorii cu jurații“	„ —80
Almanahul „Petru Maior“	Cor. 4.—
Maneguti: „Reunirea Românilor“	„ 4.—
Popescu: „Petru Cazacul“	„ 1-60
Păcățianu: „Principiile politice“	„ 2.—
ditto „Libertatea“	„ 2.—

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

Am onoare a aduce la cunoștința m. v. public că în strada Petőfi numărul 4, în loc, am deschis un

Atelier de instalare de cizmea,

cae corăspunde cerințelor moderne, unde mă însărcinez cu construire de canalizare, instalare de cizmea, instalare de odaie de baie, de closete engleze, de prompt, încălzire cu apă, instalare de gaz, de gaz-benoid și acitelin, de pregătire de instrumente de stropit și mă însărcinez cu repararea specială a acestora.

O experiență de 20 de ani, pe care o am, dă destulă garanță în privința aceasta stimaților mei clienți, ca lucrarea întreprinsă să fie terminată în mod specialist, punctual și ireproșabil pe lângă prețurile cele mai moderate.

De aceea rog părtinirea m. on. public.

Cu deosebită stimă:

Mókos Márton,

măestru instalator, Petőfi utca No. 4.

I-au însărcinarea a ține în bună stare lucrările făcute de mine.

Am onoare a atrage atenția firmelor de negoț de grâne și a publicului agricultor cu apropierea erei de treierat asupra

Institutului meu de împrumut saci.

Preșurile de împrumut a sacilor sunt foarte moderate. Țin în magazie spre vânzare sacuri și ponve de calitate și mărimi diverse.

Cu toată stima:

Braun Miksa,

Arad, Boros Béni-tér 1 (casa Ispravnic).
Telefon 104. Telefon 104.

Lucza József

curățitoare de rochi chimica și gouvrat

SEGHEdin, strada Laudon nr. 9.

Rochi pentru dame, haine bărbătești și de copii, îmbrăcămiși preoțești, uniforme militare.

OBIECTE PENTRU CASĂ

perdele, fețe de masă, cuverturi, broderii, stofe de mobile, mănuși, umbrele și tot felul de obiecte din fahul acesta. Rochiile se curăță întregi nedescusute, fără să-și piardă culoarea, lustrul și fasonul.

Curățitul unei haine bărbătești 1 fl. 20 cr.

Micile reparaturi și călcatul hainelor dela curățit, este gratuit.

Catifea și plūs, se primește pentru aburat. Gouvratul se execută în felul cel mai frumos și uimitor de ieftin. Curățitul chimic al perdelelor de dantelă, se execută cu multă îngrijire.

Comandele din provincie, se execută punctual și repede.

Croitorie elegantă de haine bărbătești.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Palatul Neumann

Stofe de prima calitate englezești. In special

Croitorie pentru preoți.

Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Iși recomandă bogatul magazin care este primul în Arad.

Pentru bărbați și femei

în caz de curgere acută și cronică medicamentul cel mai sigur este

capsulele Sanid

lucru adevărit deja. O cutie (100 bucăți) costă 6 cor., alăturându-se și o broșură privitoare în folosire. Cu trandată poștal.

Pentru slăbire și impotență, singurul medicament sigur sunt capsulele de putere ale lui dr TIMKÓ. O stielă 10 cor. Trimite

Farmacia „Magyar Király“

Budapest, V., Marokkói-utca 2. Tr.

Toți aceia

cari vor să aibă o

bicicletă

cu picioare trainice de mână sau cu motor să se adreseze cu încredere la

Gartner Samu

mare fabricant de mașini de cusut și biciclete

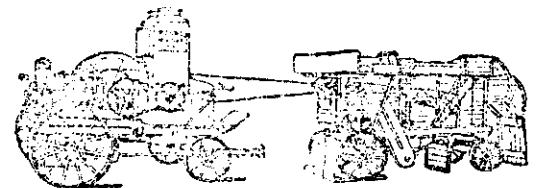
Arad, strada Weitzer János, (Patatul Minorității).

unde se află biciclete de toate felurile cu prețul cel mai moderat. Reparațiunile se fac punctual. — Mașini de cusut se află în magazin permanent. Condițiuni favorabile pentru plată în rate.

Numai adevăratele

motoare și locomobile „PLEWA“

au cea mai ieftină și mai sigură putere de muncă pentru scopuri economice și de moară. Durata ei e calculată cât viața unui om. Consumțiunea pe oră 2—3 fleri oleu necultivat, benzin sau gaz.

Catalog și preliminară gratuit. — Condițiuni, solvire foarte avantajoase.

Adresa: **Dénes B. motorspecialista**
Budapest, V., Lipót-körút nr. 15.

Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și să o păstrați.

Rușăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela doamni haine bărbătești folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de ghiță, unelte de călărit, hamuri, puști și fere vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Arpad-tér nr. 5 în colț (în casa bisericii izraelite)

După corință merg și acasă și în provincie chemat print'o carte poștală.

Cu toată stima **JULIU HERZFELD.**

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

La „Cănele negru“.

Recomandă băcănia sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comerciantul român!

Telefon 441.

Telefon 441.

Vânzare de VIN

în mare și mic,
producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	— cor.	52 fl.
Vin vechiu alb	— ”	64 ”
Rizling alb	— ”	80 ”
Schiller (roșu)	— ”	56 ”
Vin roșu vechiu	1 ”	— ”
Rachiu de drojdie, fabricat pro- priu, rafinat și rachiu de prune	1 ”	60 ”
Pelin sârbesc, veritabil	1 ”	20 ”

Se poate căpăta la

Quirini Sándor,

Arad, Aulich Lajos-utca 7 e.

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

„La Roma“ de Russu Șirianu Cor. 2.—	plus 10 fl. port.
„Povestiri și schițe“ de S. Secula 1.—	5 ”
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0.40	5 ”
„Școlarul declamator“	0.50 ”
„Stropi de roșu“	1.— ”
„An“ Const. Hodos	1.50 ”
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.30 ”
„Amicul Poporului“ T. Vuculescu	1.— ”

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința On. domni preoți și comuni bisericești că în atelierul meu

fac haine bisericești

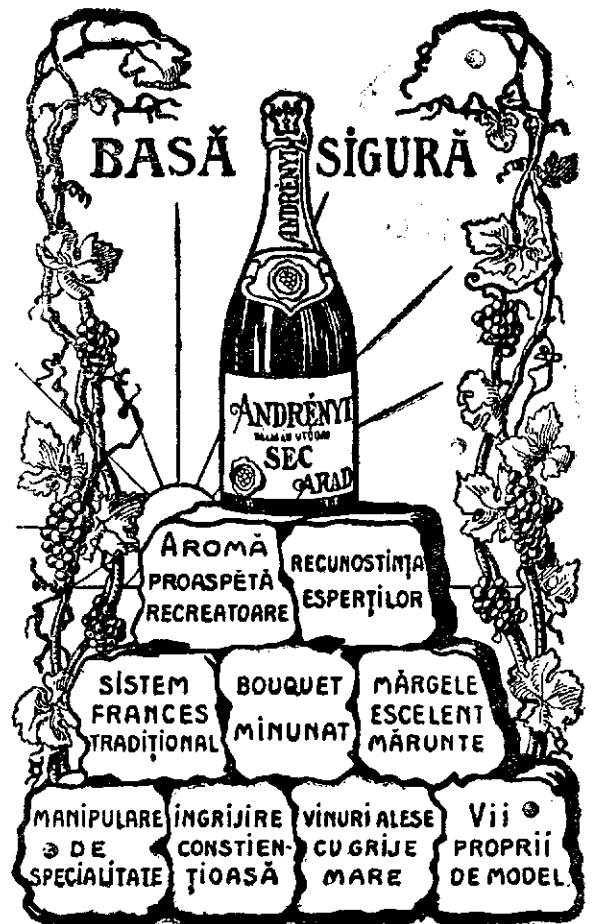
haine pentru preoți, odăjdii, steaguri, prapori, haine pentru diaconi și îmbrăcăminte albe pentru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine și prompt.

Așteptând sprijinul D-V. sunt cu stimă

Stefan Radonits

KIKINDA,

strada Sârbească No. 2455, în apropierea poștei mare.

Mașini și biciclete pe rate mici lunare.

Deposit de mașini de cusut de fabrică în Timișoara.

LADÁNYI IZSÓ Temesvár

Belváros, Zápolya-u. edificiul seminarului rom. catolic.

Cont de casă de păstrare la posta reg. ung. și curs Clearing nr. 10.395.

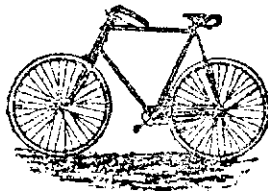
Telefon 577. Adresa de telegramă: Ladányi Izsó

Deposit de mașini de cusut, de brodat, de biciclete, de biciclete cu motor și de părțile lor constitutive.

Mașini de cusut Singer, cu mocici rotunde, Central Borbiv (Zentral Bobin) Wheeler-Wilson cu sulturi elastice, de familie și pentru măestri,

Asortiment mare de mătăsă de brodat cu mașina.

Deposit din fabricatele fabricilor Rast și Gasser de mașini de cusut, și ale lui Sander și Graff de mașini de brodat. Stabiliment propriu de reparaturi pentru biciclete,

Distins cu medalia de aur la expoziția universală din Timișoara în anul 1907.

Cel mai mare atelier de corsete al industriei casnice din Ungaria de sud.

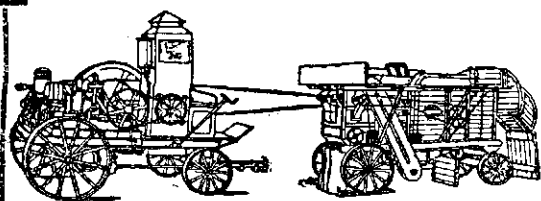
LAMPÉL REGIN

Temesvár-belváros Zápolya-utca 1.

Filiala: Szatmár-németi.

Depozite de modele pentru comandă: Nagy-Beeskerek, Zilah, Gyulafehérvár, Lugos, Nagybánya, — — Petrozsény. — —

Recomand corsetele mele după măsură, lucrate după industria de casă în atelierul meu fașon și executarea cea mai modernă, precum și dreptătoare corsete și bandage de pântec tot așa și corsete pentru fâlii neproporționate lucrate, după precierile igienice. Se efectuează preparaturi, — — curățituri și transformări. — —

SCHMIDT FRIGYES és TÁRSA.

Atelier de repararea mașinilor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică.

Nagyvárad Hattyu-utca nr. 2.

Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de branșa noastră; astfel de exemplu: Lumini electrice, porți de pompă, îngrădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos mod. Pregătim apoi și reparăm și provedim din nou: tot felul de mașini de economie, instrumente de economie, instrumente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini de vapor, etc. Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm pe răspunderea noastră.

Mai ales punem mare pond pe înbunătățirea mașinilor de tipografie și mutarea tipografiilor. Începând SCHMIDT FRIGYES, membrul firmei, a servit 14 ani de-a rândul în fabrica de mașini alui Wörner J. és Társa din Bpsta.

Masini pentru stropirea viilor și arborilor

Construite de oameni specialiști distinși întrec atât în privința lucrării, precum și a durabilității orice fabricate de până acum. Nu face risipă în materie și e ușor de manut de către oricine.

Un stropitor foarte tare făcut cu totul din aramă, supus probei, trimitem de bucata cu preț de 45 coroane.

La comanda de odată a 10 bucăți un scăzământ de 5%. Pentru fiecare bucată 5 ani garanță, se pot comanda exclusiv la noi fabricanții.

Pregătim orice fel de cazane de orice sistem pentru fierberea rachinului, cu aparat de recorie după plac, sau după sistemul inventat de noi, prin care câștigăm cu 20% mai mult rachiu și mai gustos decât până acum.

La comandă trimitem căldări pentru lictare sau de orice fel.

Lucrările de aramă le efectuăm iute și punctual.

La comande ne rugăm dacă se poate a ni se trimite desemeauri și măsuri.

Szijasrtó Testvérek, arāmari

depou pentru fabricare și reparaturi de stropitoare în Kecskemét.

Au sosit obiecte de ocaziune!

Brunner Béla

prăvălie de modă și specialități.
Arad, în piața Szabadság nrul 20.
(Strada Forray, palatul contelui Nádasdy.)

Recomandă magazinul său bogat de marfă, unde se pot căpăta cele mai frumoase cadouri de ocaziune.

Pălărilile cele mai moderne, cămeși, gulere, mănuși, cravate, batiste, ciorapi etc.

Mare asortiment de coloniale Franceze și Engleze.

Mare târg de ocaziune!

Prețuri ieftine! Serviciu prompt!
Comande din provincie se efectuează la moment.

Veritabila alifie de plante ▶▶▶ pentru rane! ◀◀◀

Cea mai bună pentru orice rane cât de vechi, umflături, reumă și alte atacuri. Prin efectul alinător ce-l are iutrece ori care alta preparație.

Prin încercarea de mai mulți ani este recunoscută de eselență și mulți oameni sunt recunoscători acestei alifii de plante, recăpătându-și sănătatea.

În ori și care casă este indispensabilă ca doftorie de casă.

Singura provăzută cu marea »Mântuitorul«, este veritabilă.

Se poate căpăta în farmacia la »Mântuitorul«, a lui

Lukács Ferencz

in MAKÓ.

Prețul unui borcan 1 cor. 50 fil. La comande de 3 borcane, câte 1 borcan costă 1 Cor. 35 fil.

Cel mai mare galoniar de mobile și podoabe femeiești din țară.

Özv. Barcza Györgyné

prăvălie de tapeturi pentru mobile și căruțe

SZEGED.

Fabrică de fireturi de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, fireturi de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre.

Serviciu repede, prompt și ieftin!

Fabrica de metale a lui Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Eajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér. În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Bémer-tér.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélceh îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiată l'am primit cu multă plăcere; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsă, la durere de stomach, la durere de înțepănirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o

singură frecare omul se simte ca de nou născut

Minunatul Spirit de ghiată a întrecut D-Tale toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiată.

A tkár Bander Gábor, măsur.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin care

laudat **spiritul de ghiată.**

Aceste puține specimene dovedesc eselența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe poștă se numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

Crema de față Regina

care pentru însușirea neintrecută de frumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiata.

Crema Regina curată în timpul cel mai scurt de orice catifelată. Un borcan 1 cor. 40 fil.

Pudra Regina se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele de până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O șcutulă 1 cor. 40 fil.

Sapunul crema Regina e sapunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O bucată 70 fil.

De vândut în laboratorul chemical a lui

Temesváry József, apotecar
SZEGED, Petöfi Sugár-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király utca.

GUMMI!

Fabricațiune de specialitate adevărată franceză și americană în ambalaj original

Recomandată de medici!
Siguritate necondiționată!
Prețul în valoare de coroane duzina cu 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Noutate de origine americană până acum neintrecută!
, Silk Finish Nevertear "

Tinde siguranță completă în urma întinderii și dinetei extraordinare. —
Prețul 10-12 cor.

Douts-americans duzina cu 6, 8, 10 cor. Preservativ feminine „Pessarium oclisivum”, după profesorul Mensinga la ordin medical. Prețul dela 3-5 cor.

Adevărate spongii franceze de siguranță preservativă. Prețul: duzina 6-12 cor.

Nou! Auto vaginal spray: cel mai sigur și mai comod preservativ feminin ca specialitate Mute mii de declarațiuni recunoscătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influențați prin marfă mai ieftină, pentru că scopului corăspund în adevăr numai preservativele originale americane!!!

Brul „Diana“ legătoare pentru period. Legători pentru pânțecburic, sau contra durerilor de stomac. (Servitiu feminin.)

Giorapi de gumi, contra lărgiri vinelor, umflăturii picioarelor, precum și la picioarele copiilor. Tot felul de recuzite igienice trebuincioase la îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă prețuri originale de fabrică.

Cel mai nou catalog se trimite gratis în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din

Keleti J. Budapest, IV, Koronaherceg-
czeg-u. 17-18

Cei ce se provoacă la anunțul acesta capătă 20% rabat.

1902. La expoz. agr. din Pozsony: I med. de aur. — 1901 expoz. Timișoara, I diplomă.

PRESSE DE VIN

Cele mai nouă și sistematice prese de vin „Kossuth”, „Kincsem”, „Hegyalja” și „Acelor-ös” pentru viticultura maghiară.

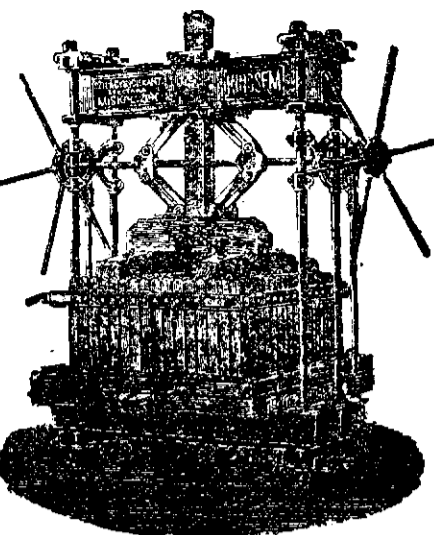
Cele mai nouă sistematice **prese cu site duble** pentru pressare mare

Calitate superioară: mustul nu atinge niciodată părțile de fer! Manipulare simplă! Mari puteri dezvoltate! Tököly-ul se va putea lua într-o bucată și deodată afară! Un om e suficient la manipulare.

Zdrobitoare de „Villám”, cele mai nouă mașini centri-struguri și de boabe „Villám”, fugale de boabe și zdrobit.

SZILÁGYI ÉS DISKANT
fabrică de mașini, Miskolc.

CATALOG
DE PREȚURI
GRATIS!

1902 expoziție de vinuri: Eger I. premiu, med. de aur și diplomă.
— — Prețuri ieftine! — —

1906, expoziția din Oradea-mare I premiu cu diplomă.

Presele noastre de vin se pot vedea în hala de vin a expoziției din Pécș.

Institut de vindecare și creștere pentru epileptici la băile dela B A L F.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe paza ordinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie 1903. Prețul de îngrijire: **clasa I pe an 1600 cor., clasa II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor.** Afară de aceste clase se mai pot primi bolnabi săraci, însă pe sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pentru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-se însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne de dtto 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea bolnavilor sunt concrezute maicile ordinului Franciscan din Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește **Dr. Wosinski István**, propr.-director al băilor Balf. Poșta, tren, teleton loco.

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer” putere raselor de 100 lumini pe oră 3 fileri.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre, îndepindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia”).

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist ARAD, Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA**.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

PFAFF.

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

In magazin se află mare asortiment de **gramophone și plăci.**

Condiții de solvire foarte avantajoase.

MARE
OFICINĂ
DE
DREGERE.

„GROOM”

Motoarele noastre cu benzin și locomobilele noastre trierătoare produc minuni.

Numai noi dăm garanță de **3 ani.**

Dacă vii la Budapesta să privești stabilimentul nostru de mori cu lumină electrică. Motoare sugătoare, solviri în rate. Prețuri curente trimite gratuit:

Zámborszky és Társai

fabrică brevetată cu motor automat petru tăiat de lemne b. t.
BUDAPEST, V. Vigszinház-utcza Nro. 3.

Nu trebuie să comandați din Budapesta.

LIPP DEZSŐ

intreprindere de tocilărie • **GYŐR** • strada Kazinczy nr. 18.

Mare magazin de briciuri englezești de cea mai bună calitate, briceaguri de Sollingen, foarfece pentru cusut, crosetat, unghie, croit, păr și barbă. Mașini pentru tunsul părului și bărbii. Mașini automate de ras cu siguranță etc.

Primesc tocilarea și ascuțirea tuturor obiectelor de mai sus pe lângă prețuri ieftine.

Pentru un nou brici garanță de un an!

Comande din provincie eșteptuesc prompt și la moment.

Canforii și medici au favoruri.

„BIHOREANA“ institut de credit și economii în Oradea-Mare.

Aviz.

Pe baza autorizării primite dela adunarea generală ordinară, ținută la 27 Februarie 1907 în care s'a decis urcarea capitalului social al institutului dela 600,000 la 1,200,000 coroane, oferim pentru subscriere, respective pentru cumpărare acțiunile din emisiunea nouă neoptate de acționarii vechi până la termenul fixat, pe lângă condițiunile următoare :

1. Prețul unei acții din emisiunea nouă, conform valorii reale de azi constatate cu privire la fondurile de cari dispune institutul, se fixează în sumă de 240 coroane, din care 200 coroane se adaugă către capitalul social, iară restul de 40 coroane după detragerea speselor emisiunii, se adauge la fondul de rezervă.

2. Prețul de emisiune se plătește în cinci rate treilunare astfel, că deodată cu însinuarea pentru cumpărare se plătesc dela fiecare acție câte 48 coroane, adică Patruzăci-și-opt coroane ca prima rată din prețul de emisiune, iară ratele următoare de câte 48 coroane dela acție se plătesc conform dispoziției §-lui 10 din statute tot la perioade de câte trei luni.

Fiecare acționar are însă drept să plătească mai multe rate, sau toate ratele înainte de termen.

În lipsa de plată a ratelor la termenele fixate se aplică dispozițiile §-lui 10 din statute, în sensul cărora acția neplătită se anulează și în locul aceleia se emită un nou titlu de acție, iară ratele plătite cad în favorul fondului de rezervă.

3. Acțiunile noane după plățirea tuturor ratelor vor participa la toate beneficiile și se vor bucura de toate drepturile ce poșed acționarii vechi, dar la dividendă participă numai cu începutul dela 1 Ianuarie 1909.

Dela plățirea ratelor până în 1 Ianuarie 1909 acționarii primesc după ratele plătite 4 $\frac{1}{2}$ % interese, iară după ratele restante plătesc 6% interese de întârziere.

Eliberarea acțiilor noane va urmă numai după plățirea prețului întreg al aceloră, iară până atunci fiecare acționar primește un titlu provizor de acții, în care se induce plățirea tuturor ratelor din prețul de emisiune.

4. Declarațiile pentru subscrierea, respective cumpărarea acțiilor din emisiunea nouă, sunt de a se trimite subscribe în toată regula împreună cu prima rată de 48 coroane dela acție la adresa institutului cel mult până în 30 Septembrie 1907 st. n.

Formular pentru declarații de subscriere la cerere expedăm imediat la adresa tuturor, cari doresc să cumpere acții din emisiunea nouă a institutului nostru.

Subscrierile de acții se vor lua în conziderare în seria precum au sosit acelea la institut prin urmare la caz, dacă s'ar subscrie mai multe acții de câte a rămas neoptate și direcțiunea va uză de dreptul său să reducă numărul acțiilor subscribe, reducerea se va face astfel că acționarii cari s'au însinuat mai timpuriu vor avea prioritate față de aceia, cari au subscribe mai târziu acții din emisiunea nouă.

Oradea-Mare, la 11 Iulie 1907.

DIRECTIUNEA

institutului de credit și economii

„BIHOREANA“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

HAINE pentru copii **ȘORTURI!** Blouse

en gros — Export — en detail.

FRANK & BERG, Versecz.

„La Fortuna“ Andrassy-ut (Casa proprie). „La Fortuna“.

Cea mai mare casă de comerț de șorturi în Ungaria de sud!

Cea mai ieftină casă de comerț!

Oferă pe lângă magazii colosale un mare asortiment pentru ales de articole solide și bine lucrate ca :

Sorturi, Albituri de Dame, Jackete de Cloth, Luster și Flanel.

◆ Pe lângă prețurile de fabrică uimitor și recunoscut de moderate. ◆◆◆◆◆

Sorturi de bătăși din pânză și „Cöper“.

Sorturi de Batist } albe, foarte dragute cu broderii, colțuri și croșetării, à 50 bani până la 1.20 cor.

Sorturi de Thec }

Sorturi de Helveția de Batist, albe, toate pline de croșetării, o prelucrare admirabilă, foarte durabile, à 1'20—2'80.

Sorturi de dame »Reform« ! în prelucrare elegantă, foarte bună din „Cöper“ foarte hui și cu culoare veritabilă. 1'80—2'80 cor.

Jackete de desupt de »Cloth« în asortiment mare și mereu variat cu ajour și volante croșetate dela 2'80 cor. în sus.

Jacketele noastre de desupt Chloth și Șortele se bucură de o mare, durabilă popularitate în public din care cauză am fost nevoiți a mări încă odată aceasta divizie de mărfuri.

◆◆◆◆◆ Revanzătorii primesc la dorință mostre. ◆◆◆◆◆

— Dacă nu se potrivește ceva, se poate trimite înapoi. —

Primum zilnic multe comenzi ulterioare și scrisori de recunoștință

Principiul nostru este: Numai marfă nouă, solidă, facon eminent, material bun preț fix cu »Fortuna«.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

TURNĂTORIA DE CLOPOTE

Fabrica de scaune de fer pentru clopote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rinduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toate de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

